

ՄԱՐԶԻԳ

Մարզիկ

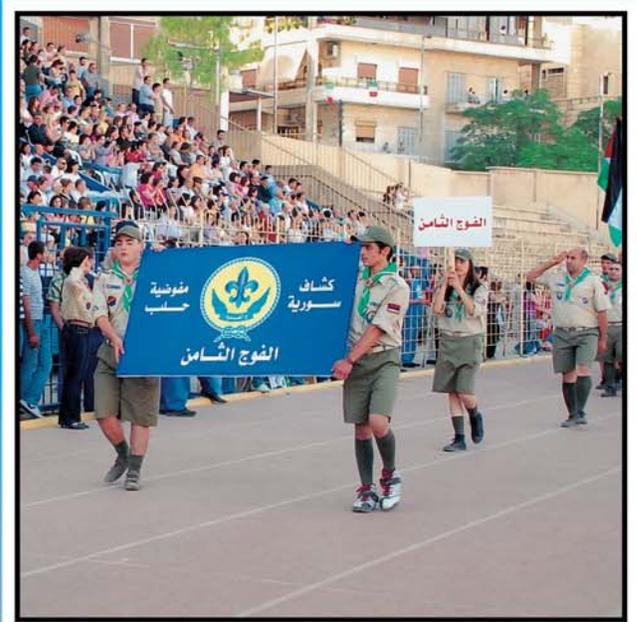
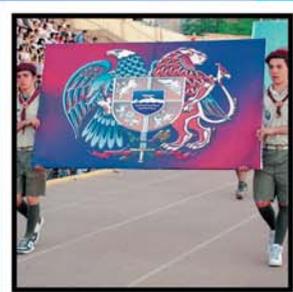
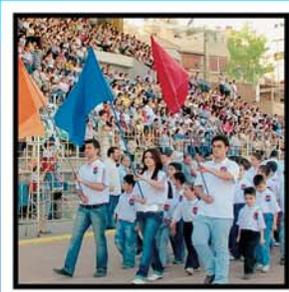
مجلة رياضية شهرية
تصدرها جمعية الهومنتمن بيروت

marzig

SPORTS MAGAZINE

ԻԷ՝ ՏԱՐԻ, 2008, ԹԻԻ 4 (310) VOL. XXVII N° 4

السنة السابعة والعشرون العدد الرابع

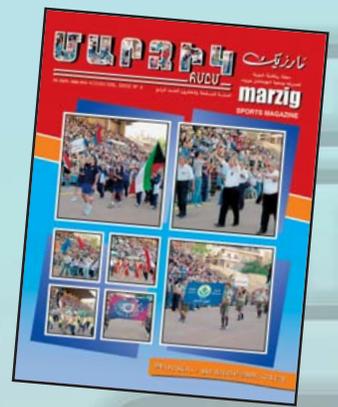
Հաւազոյն
Բարեմադ[թու]լ[թիւն]երով
Հետն Չաքի Ետալեան

ԹԻՒԻՆ ՆԻՒՆԵՐՂ

MARZIG SPORTS MAGAZIN EDITED MONTHLY BY HOMENETMEN
 سارزليک مجلّة رياضية شهرية تصدرها جمعية المونتمن الرياضي

Մարզական ամսաթերթ
 Հրատարակություն՝ Հ.Ս.Ը.Մ.ի
 ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

Ի.Է. ՏԱՐԻ, 2008, ԹԻ 4 (310)

ԽՄԲԱԳԻՐ
 Վիզեն Աւագեան

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԱՆԴԱՍ
 Սեդա Պէշեան, Սեւան Նազարեան

«ՄԱՐԶԻԿ»-Ի ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲ
 Պատրիկ Կիւլպէնկեան
 Աբօ Մոսիկեան
 Գօգօ Սկրտիչեան
 Վահան Համամճեան
 Տիրան Շահինեան
 Սալբի ճէճեան
 Վահէ Թանաշեան

ԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՈՒՆԻՆ
 Ներսէս Արք. Բախտիկեան*,
 Բաֆֆի Սիւլահեան,
 Սալբի Լատոյեան եւ
 շրջաններու թղթակիցներ:

Էջադրում - Չարեհ Չէօրէքճեան
 Գրաշարութիւն - Վերա Բարսեղեան
 Colour Separation - Photogravure Paklayan
 Կողքի Ձեւաւորում Տպագրութիւն

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՍՑԷ
 Պուրճ Համուտ, Գինիշեանի Թաղ
 «Սեւան» Շէնք, Գ. Յարկ
 Հեռ: 01/248043, Fax: 01/260117
 E-mail: marzig@homenetmen.org
 P.O. Box: 80486 B. Hammoud, Lebanon

ՑՐԻՈՒՄ

Լիբանանի մէջ թերթին
 հատավաճառի սակն է 3000 Լ.ո.:
 Տարեկան բաժանորդագրութեան սակ
 ձշդուած է 35000 Լ.ո.:

Լիբանանէն դուրս թերթին
 բաժանորդագրութիւնը
 կը կատարեն Հ.Ս.Ը.Մ.ի Սեկուսի
 եւ Շրջանային Վարչութիւնները:
 Թերթը ուղղակի Լիբանանէն
 կը ստացուի անձնական
 բաժանորդագրութեամբ
 (Տարեկան սակ՝ Միջին Արեւելեան
 եւ Եւրոպական երկիրներ \$50,
 Ամերիկա եւ Աւստրալիա՝ \$55):

18

Հ.Ս.Ը.Մ.ԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔ

- Խմբագրական 2
- Պատմութիւն 8
- Մեր Տեսակցութիւնները 13
- Անդրադարձ 15
- Մասնաձիւղէ Մասնաձիւղ 18

29

08

ՔԱԺԻՆՆԵՐ

- Հայագի Դէմքեր 3
- Կենցաղագիտական 11
- Մանկապատանեկան 38
- Տարբեր Հայեացքով 40

33

ԿԸ ՆՈՒԻՐԵՆ

Հ.Ս.Ը.Մ.ի հիմնադրութեան 90ամեակին առիթով՝ Լեւոն Չարի
 Ետալեան (Հալէպէն) «Մարզիկ»-ին կը նուիրէ 5000 ամ. տողար:

ՄԱՐԴԻ ՊԱՏՐԱՍՏԵՆՆԷՐ

ՄԱՐԴԻ ՊԱՏՐԱՍՏԵՆՆԷՐ

Յ.Մ.Ը.Մ.ի 90ամեակի տօնակատարություններու պերճ մթնոլորտին մէջ, կ'արժէ անդրադառնալ նաեւ կարգ մը երեւոյթներու, որոնք իբրեւ ընդհանրական մտահոգութիւն, կը յուզեն միութեան ներկան ու ապագան:

Այդ մտահոգութիւններէն մեծագոյնը մարդու պակասն է, անկասկած: Գաղափարապաշտ, անձնուէր, հասուն եւ գործունեայ մարդու պակասը:

Շնորհալի երիտասարդներ չեն պակսիր մեզի: Մասնագէտներ, մեծամեծ վկայականներու տիրացածներ եւ մինչեւ իսկ փայլուն առետրականներ շատ ունինք, սակայն անոնք չեն գոհացներ ազգային-միութենական մեր կեանքի մտահոգութիւններէն բխող պահանջները: Անոնցմէ իւրաքանչիւրը արժէք մըն է ինքնին, սեփական գործի եւ շահերու ձեռնհաս վարիչ մը, բայց ո՛չ այն մարդը, որ ուզէ քալել «սրբազան խենթ»երու ճամբէն, իր ուժերն ու կարողութիւնները ի սպաս դնելով հաւաքականութեան:

Արդար պիտի չըլլար բոլորովին ժխտել նոր սերունդին գաղափարապաշտութիւնը: Բայց ճշմարտութիւնը այն է, որ գաղափարական, ծառայասիրական տրամադրութիւնները իրենց ազդեցութենէն ու գեղեցկութենէն շատ բան կորսնցուցած են մեր օրերուն՝ բաղդատած մօտիկ անցեալին:

Պատճառները հասկնալի են թերեւս: Նախ կայ այսօրուան կեանքի անընդհատ միջավայրը, որ կ'աղարտէ, կ'այլասերէ պատանիներու հոգին: Մեր տղաքն ու աղջիկները, իրենց ամէնօրեայ շփումներով եւ հետաքրքրութիւններով, տարբեր օրինակներ կը տեսնեն եւ տարբեր դասեր կը քաղեն՝ քան ինչ որ մենք պիտի փափաքէինք իրենց:

Երկրորդ՝ ժամանակի ազդեցութիւնը, որ խաբուսիկ, մակերեսային եւ անցողիկ արժէքներու կարեւորութիւն կ'ընծայէ: Նիւթապաշտութիւնը ամէնուրեք ունի հասարակաց կաղապարներ, որոնց մէջ ձեւ ու կերպարանք կը ստանան մատղաշ հոգիները: Կը գտնուինք նիւթի գերիշխան տիրապետութեան տակ: Գործնական մտածողութեան գովքը, հարստութեան եւ ապահովութեան փառաբանանքը, շահի եւ ծարպիկութեան իմաստութիւնը ի պատուի են քիչ մը ամէն տեղ: «Անձնագոհութիւն», «անշահախնդրութիւն», «գաղափարապաշտութիւն» եւ նման բացատրութիւններ դադրած են առաքինութիւններ նկատուելի եւ մինչեւ իսկ սկսած են նկատուիլ... յետամնացութեան նշաններ:

Դեռ կարելի է երկարել ներկայացումը պատճառներուն: Բայց ի՛նչ օգուտ: Մարդու պակասը չի դադրիր տագնապ ըլլալէ: Տագնապ մը, որ հետզհետէ աւելի մեծ տարողութիւն կը ստանայ:

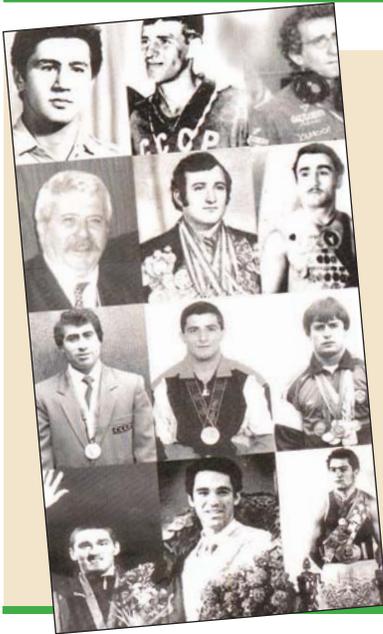
Մեզի նման ազգեր ու միութիւններ, որոնք նիւթական հզօրութեան մեծ աղբիւրներ չունին, ամէնէն աւելի կը գոյատեւեն իտեալով ու գաղափարով: Հայ կեանքին այսօր, աւելի քան երբեք, պէտք են իտեալիստներ ու գաղափարապաշտներ, որոնք եթէ իրենց կեանքն ու հանգիստը ամբողջովին պիտի չզոհեն, գէթ տրամադիր պիտի ըլլան խղճմտօրէն լծուելու ազգային գործերու:

Ազգին ու միութեան օգտակար դառնալու ձեւեր շատ կան, կարելորդ գիտակցութիւնն է եւ պատրաստակամութիւնը, շունչն ու աւիւնը, զոր կը փոխանցուի դաստիարակութեամբ, մարդ պատրաստելու յստակ հեռանկարով, ծրագիրով ու աշխատանքով:

ՓԵՔԻՆԻ 29ՐԴ ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆԻՆ ԸՆԴԱՌԱՋ

ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆ ԽԱՂԵՐՈՒ ՄԱՍՆԱԿՑԱԾ ՀԱՅ ՄԱՐԶԻԿ-ՄԱՐԶԻԿՈՒՀԻՆԵՐԸ

Ողիմպիական խաղերու հայ մետալակիրները ծանօթացնել էտք, այս քիւով կը ներկայացնենք ողիմպիականներու մասնակցած, սակայն մետալակիր չդարձած հայ մարզիկները, 1912էն մինչեւ մեր օրերը:

Տեղին է յիշեցնել, որ մինչեւ 1988 հայրենի մարզիկներ ողիմպիականներուն հանդէս կու գային և. Միութեան հաւաքականներով: Հայաստանի անկախութենէն ետք միայն, Պարսելոնայի 25րդ ողիմպիականէն սկսեալ, հայկական եռագոյնը սկսաւ ծածանիլ ողիմպիական դաշտերուն վրայ:

Ստորեւ ցանկը հայ մարզիկներուն, որոնք 23 ողիմպիականներու ընթացքին ներկայացուցած են 26 երկիրներ՝ Պրագիլէն մինչեւ Քենիա, Աւստրալիայէն մինչեւ Ղազախստան, Իւզպէքիստան, Թուրքմենիստան եւ տասնեակ մը այլ երկիրներ:

1912, ՍԹՈՔՀՈՂՄ (5ՐԴ ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆ)
-Մկրտիչ Մկրեան (Թուրքիա), ջրացատկ՝ հինգերորդ դերք:
-Վահրամ Փափազեան (Թուրքիա), աթլետիկ:

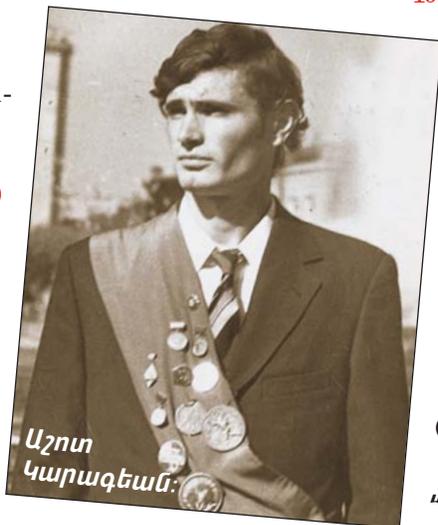
-Մանուէլ Աղասի (Իրան), կռիւմարտ:
-... Տրճեան (Ֆրանսա), աթլետիկ:
-... Սղըրեան (Ֆրանսա), ըմբշամարտ:
-Դ. Մանուկեան (Ֆրանսա), մականախաղ:

1948, ԼՈՆՏՈՆ (14ՐԴ ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆ)
-Արամ Պօղոսեան (Պրագիլ), լող:
-Մանուէլ Աղասի (Իրան), կռիւմարտ:
-Աղանուր Յարութիւնեան (Իրան), կրփամարտ:

1956, ՄԵԼՊՈՒՌՆ (16ՐԴ ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆ)
-Իկոր Տէր Յովհաննիսեան (Խ. Միութիւն), երեք քայլ ոստում:

1952, ՀԵԼՍԻՆԻԿԻ (15ՐԴ ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆ)
-Արամ Եալթիրեան (Խ. Միութիւն), ըմբշամարտ՝ չորրորդ դերք:
-Գէորգի Սայատեան (Խ. Միութիւն), ըմբշամարտ՝ չորրորդ դերք:
-Արամ Պօղոսեան (Պրագիլ), լող:
-Պետրոս Նազարբէկեան (Իրան), կրփամարտ:
- Արտաշէս Սարգսեան (Իրան), կռիւմարտ:

1956, ՔՈՐՏԻՆԱ ՏԸ ԱՄՊԵՑՑՕ (ՋՄԵՌՆԱՑԻՆ ԴՐԴ ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆ)
-Բենիկ Ամիրեան (Իրան), լեռնադահոյկ:

Աշոտ Կարազեան:

1960, ՀՌՈՄ (17ՐԴ ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆ)
-Դ. Մանուկեան (Ֆրանսա), մականախաղ:
-Հենրիկ (Թամրազ) Թամրազեան (Իրան), ծանրաբարձութիւն՝ չորրորդ դերք:
-Վազրիկ Ղազարեան (Իրան), կռիւմարտ:

Վլատիսլավ ԵՆՉԻԿԱՐԵԱՆՆԵՐ:

Իկոր Նոդդիան:

Ալլայեթ Ագարեան:

1972, ՄԻՒՆԻԽ (20ԲԴ ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆ)

- Արտա Գալփաքեան (Լիբանան), աթլետիկամ՝ հինգերորդ դիրք:
- Վարդգէս Պարսամեան (Իրան), կռփամարտ:
- Ալպէր Օհաննէսով (ԽՍՀՄ), վոլեյբոլ՝ հինգերորդ դիրք:
- Ալեքսանտր Նեպոգով (ԽՍՀՄ), ձիարշալ:

1972, ՍԱՓՈՐՕ (ՁՄԵՌՆԱՅԻՆ 11ԲԴ ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆ)

-Հայկ Օյունճեան (Մեծ)

Բրիտանիա), գեղասահք:

1976, ՄՈՆԹՐԷԱԼ (21ԲԴ ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆ)

- Իվ Կարինեան (Գանատա), ծանրաբարձուիկ:
- Սերժիկ Ասատուրեան (Իրան), սուսերամարտ:
- Իկոր Տէր Յովհաննէսեան (ԽՍՀՄ), երեք քալ ոստում:
- Անդրանիկ Իսկէնտէրեան (Իրան), Ֆուլթոլ՝ հինգերորդ դիրք:

1980, ՄՈՍԿՈՒԱ (22ԲԴ ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆ)

- Սամսոն Խաչատրեան (ԽՍՀՄ), կռփամարտ:
- Իսրայէլ Յակոբկոխեան (ԽՍՀՄ), կռփամարտ:
- Վլատիսլավ Լէոնտեա (ԽՍՀՄ), առագաստներու մրցում:
- Սուրէն Նալպանտեան (ԽՍՀՄ), ըմբշամարտ՝ չորրորդ դիրք:

1988, ՍԷՈՒԼ (24ԲԴ ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆ)

- Պրոնսո Պոյաճեան (Ֆրանսա), ջրագնդակ:
- Գերման Թոգճեան (Ուրուկուէյ), ծանրաբարձուիկ:
- Հրաչ Ծատուրեան (Լիբանան), հեծելաքալ:
- Քրիստոֆ Գալֆայեան (Ֆրանսա), լող՝ չորրորդ դիրք:
- Մեխակ Ղազարեան (ԽՍՀՄ), կռփամարտ:
- Ռոպէրթ Էմմիեան (ԽՍՀՄ), աթլետիկամ՝

- Ջոն Սիմոնեան (Ֆենիա), մականախաղ:
- Ալեքսէյ Կոնով (ԽՍՀՄ), աթլետիկամ:

1964, ԹՈՔԻՕ (18ԲԴ ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆ)

- Արամայիս Սայատեան (ԽՍՀՄ), ըմբշամարտ:
- Ջոն Սիմոնեան (Ֆենիա), մականախաղ՝ վեցերորդ դիրք:
- Ժուլիէթ Գէորգեան (Իրան), աթլետիկամ:

1964, ԻՆՍՊՈՒՐԳ

(ՁՄԵՌՆԱՅԻՆ 9ԲԴ ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆ)

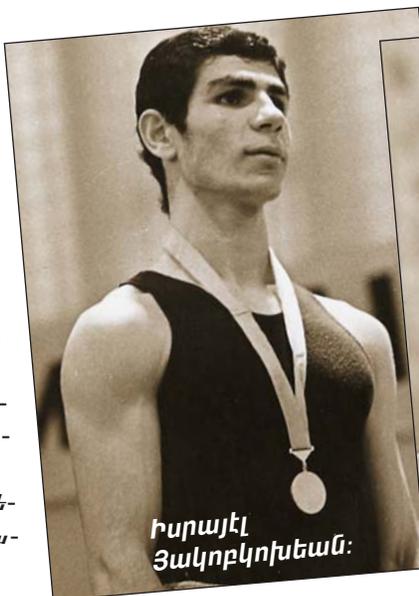
-Յովհաննէս Մկրտումեան (Իրան), լեռնադահույկ:

1968, ՄԵՔՍԻԲՕ (19ԲԴ ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆ)

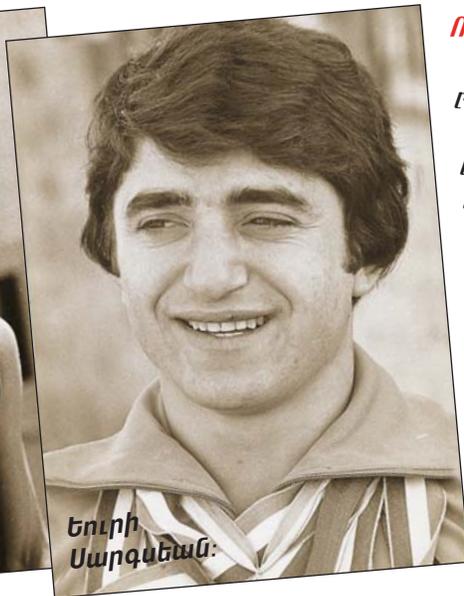
- Նազար Ալպարեան (ԽՍՀՄ), ըմբշամարտ՝ չորրորդ դիրք:
- Եուրա Շահմուրատով (ԽՍՀՄ), ըմբշամարտ՝ վեցերորդ դիրք:
- Իկոր Տէր Յովհաննէսեան (ԽՍՀՄ), երեք քալ ոստում՝ չորրորդ դիրք:
- Ստեփան Աբրահամեան (Ֆրանսա), հեծելաքալ՝ չորրորդ դիրք:

1968, ԿՐՈՆՈՂ (ՁՄԵՌՆԱՅԻՆ 10ԲԴ ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆ)

- Յովհաննէս Մկրտումեան (Իրան), լեռնադահույկ:
- Հայկ Օյունճեան (Մեծ Բրիտանիա), գեղասահք:

Իսրայէլ Յակոբկոխեան:

Եուրի Սարգսեան:

-Մայքըլ Կոստիկեան (Մ. Նահանգներ), հնգամարտ՝ հինգերորդ դերք:

1992, ՊԱՐՍԵԼՈՆԱ (25ՐԴ ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆ)

- Քրիստոֆ Գալֆայեան (Ֆրանսա), լող:
- Նուրիան Լեյկեան (Պուլկարիա), ըմբշամարտ:
- Արթիւր Գրիգորեան (Իւզպէքիստան), կուփամարտ:
- Քաթերինա Մալիեա (Պուլկարիա), թենիս:
- Մագդալենա Մալիեա (Պուլկարիա), թենիս:

1992, ՆԱԿԱՆՕ (ՁՄԵՌՆԱՅԻՆ 16ՐԴ ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆ)

- Մարչելլօ Աբովեան (Պրագիլ), լեռնադահոյիկ:

1994, ԼԻԼՀԱՄԸՐ (ՁՄԵՌՆԱՅԻՆ 17ՐԴ ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆ)

- Սամուէլ Գէօզալեան (Պիելոուսիա), գեղասահք:
- Ժոզէֆ Ալմասեան (Հայաստան), դեկասահանք:
- Քեննէթ Թոփալեան (Հայաստան), դեկասահանք:

1996, ԱԹՂԱՆԹԱ (26ՐԴ ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆ)

- Յարութիւն Բարսեղեան (Կիպրոս), ըմբշամարտ:
- Արթիւր Գէորգեան (Գերմանիա), հրաձգութիւն:
- Արսէն Գէորգեան (Հայաստան), ճիւղ:
- Քրիստոֆ Գալֆայեան (Ֆրանսա), լող:
- Ալեքսանդր Թերգեան (Յունաստան), աթլետիկ:
- Արմէն Ղազարեան (Հայաստան), հեծելարշաւ:
- Անուշ Մանուկեան (Հայաստան), լող:
- Այտա Մելիքեան (Թուրքմենիստան):
- Նորայր Սարգսեան (Հայաստան), մարմնամարզ:
- Անտրէ Սաֆարեան (Ղազախստան), ձիարշաւ:
- Արթիւր Գէորգեան (Հայաստան), կուփամարտ:
- Ռուսլան Վարդանով (Աթիլիա), ըմբշամարտ:
- Կարէն Պալեան (Ուքրանիա), ճիւղ:
- Տիգրան Ուզունեան (Յունաստան), կուփամարտ:

- Սարգիս Եոլչեան (Յունաստան), ըմբշամարտ:
- Յոլակ Եղիշեան (Հայաստան), ըմբշամարտ:
- Մեխակ Ղազարեան (Հայաստան), կուփամարտ:
- Ռոպէրթ Էմմիեան (Հայաստան), աթլետիկ:
- Վարդան Աղաճանեան (Յունաստան), ըմբշամարտ:
- Յարութիւն Ռուբինեան (Յունաստան), ըմբշամարտ:
- Արմէն Մարտիրոսեան (Հայաստան), աթլետիկ:

-Արայիկ Գէորգեան (Հայաստան), ըմբշամարտ՝ հինգերորդ դերք:

-Սերգօ Զախոյեան (Հայաստան), ծանրաբարձութիւն՝ վեցերորդ դերք:

-Եղուարդ Դարբինեան (Հայաստան), ծանրաբարձութիւն:

- Լեոն Գեղամեան (Հայաստան), ըմբշամարտ:
- Սարգիս Սարգսեան (Հայաստան), թենիս:
- Նշան Մունչեան (Հայաստան), կուփամարտ:
- Լեոնիկ Պապեան (Հայաստան), կուփամարտ:
- Արմէն Ղազարեան (Հայաստան), հեծելարշաւ:
- Սամուէլ Դանիէլեան (Ռուսիա), ըմբշամարտ՝ չորրորդ դերք:

- Արմէն Գէորգեան (Հայաստան), ճիւղ:
- Աղասի Մանուկեան (Հայաստան), ըմբշամարտ:
- Միխիլ Մանուկեան (Հայաստան), ըմբշամարտ:
- Սամուէլ Մանուկեան (Հայաստան), ըմբշամարտ:
- Հայկ Եղիազարեան (Հայաստան), ծանրաբարձութիւն:
- Նաչատուր Քեփիանակցեան (Հայաստան), ծանրաբարձութիւն:

-Յովհաննէս Բարսեղեան (Հայաստան), ծանրաբարձութիւն:

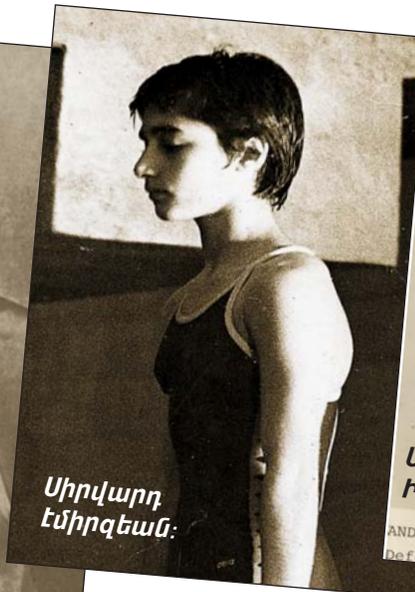
- Արա Վարդանեան (Հայաստան), ծանրաբարձութիւն:
- Աշոտ Դանիէլեան (Հայաստան), ծանրաբարձութիւն:
- Արուսեակ Գիւլպուտաղեան (Հայաստան), ջրացատիկ:
- Յովհաննէս Աֆթանդիլեան (Հայաստան), ջրացատիկ:

1998, ՆԱԿԱՆՕ (ՁՄԵՌՆԱՅԻՆ 18ՐԴ ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆ)

- Մարչելլօ Աբովեան (Պրագիլ), լեռնադահոյիկ:
- Արսէն Յարութիւնեան (Հայաստան), լեռնադահոյիկ:
- Ալլա Միքայէլեան (Հայաստան), դահոյիկ:
- Արման Ռաֆայէլեան (Հայաստան), դահուկավազք:
- Սամուէլ Գէօզալեան (Հայաստան), գեղասահք:

Յորան Ծաիինեան:

Սիրվարդ Էմիրգեան:

Անդրանիկ Իսկէնտերեան:
ANDRANIK ESKANDARIAN
Defender

-Քսենիա Սմետանենքո (Հայաստան), գեղասահք:

-Մարիա Կրասիլցեևա (Հայաստան), գեղասահք:

-Ալեքսանդր Չաստնիև (Հայաստան), գեղասահք:

2000, ՍԻՏՆԻ (27ԴՆՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆ)

-Արթուր Գեորգեան (Գերմանիա), հրաձգուիչ:

-Վարդան Զաքարեան (Գերմանիա), կուփամարտ:

-Ամիր Թալալյան (Իրան), ըմբշամարտ:

-Տիմոթի Մարգարեան (Հայաստան), լող:

-Աննա Նասիլեան (Հայաստան), աթլետիկ:

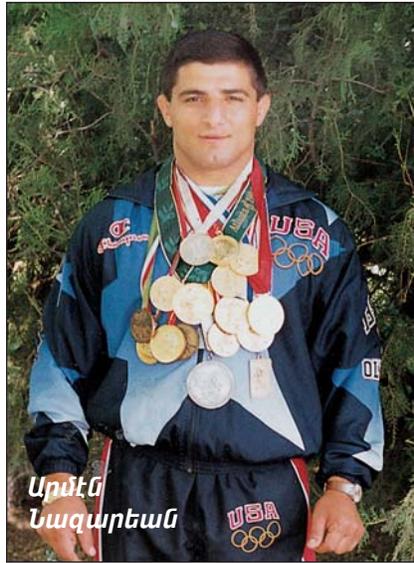
-Ալեքսան Ստեփանյան (Ուրբանիա), ըմբշամարտ:

-Տիգրան Ուզունյան (Յունաստան), կուփամարտ:

-Արթուր Այվազյան (Ուրբանիա), հրաձգուիչ՝ հինգերորդ դիրք:

-Անոյ Մանուկեան (Հայաստան), լող:

-Արմեն Մարտիրոսեան (Հայաստան), աթլետիկ:

**Արսեն
Նազարեան**

-Արայիկ Գեորգեան (Հայաստան), ըմբշամարտ:

-Խաչատուր Քեփանակցեան (Հայաստան), ծանրաբարձուիչ:

-Սերգո Չախոյեան (Աւստրալիա), ծանրաբարձուիչ՝ վեցերորդ դիրք:

-Ալեքսան Կարապետեան (Աւստրալիա), ծանրաբարձուիչ:

-Յովհաննէս Աֆթանտիլեան (Հայաստան), ջրացատկ:

-Սամուէլ Մանուկեան (Ղազախստան), ըմբշամարտ:

-Արմէն Պաղտասարով (Իւզպէթիստան), ճիւտո:

-Լեւոն Գեղամեան (Հայաստան), ըմբշամարտ:

-Ալֆրէտ Տէր Մկրտչեան (Գերմանիա), ըմբշամարտ:

-Սարգիս Սարգսեան (Հայաստան), թենիս:

-Արթուր Գեորգեան (Հայաստան), կուփամարտ:

-Գագիկ Խաչատրեան (Հայաստան), ծանրաբարձուիչ:

-Կարէն Մնացականեան (Հայաստան), ըմբշամարտ:

-Հրաչեայ Պետիկեան (Հայաստան), հրաձգուիչ:

-Վաղինակ Գալստեան (Հայաստան), ըմբշամարտ:

- Full of Charme Hotel, New Construction, French Architecture, International Standards, 100 m from the Republic Square and 15 minutes from the Yerevan International Airport.
- 44 Rooms and 3 Suites with all comforts, all climate controlled, minibar, shower or bathroom with private WC, hairdryer. Satellite TV, international direct dial phone. Internet & Email access.
- Individualized and personal service, 24 hour reception and room service
- Bar

*Feel at home,
away from home...*

Yerevan
32-38, Hanrabedoutian Street,
Yerevan 375010, Armenia
Tel 374 10 54 60 60 • Fax 374 10 54 60 50
sales@europehotel.am

Reservations

Studio/ICKEN 2005 P&S

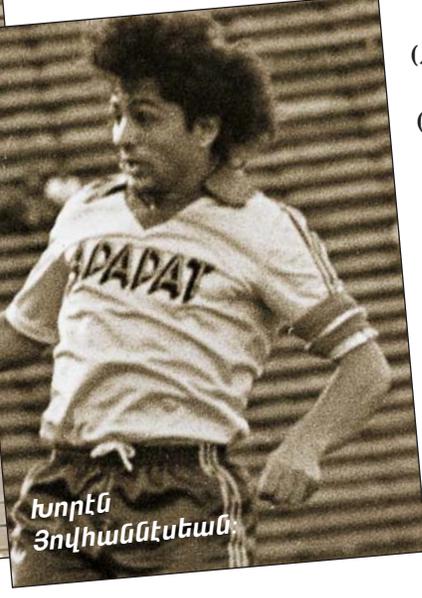
www.europehotel.am

Երուարդ Ազարեան:

Դալիթ Զամբարձուճեան:

Խորեն Յովհաննէսեան:

-Եուլիա Լեպետեա (Հայաստան), գեղասահք:
 -Արտիոմ Զնաչկով (Հայաստան), գեղասահք:

2004, ԱԹՆՔ (28րդ ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆ)

-Արթուր Այվազեան (Ուքրանիա), հրաձգութիւն՝ եօթներորդ դիրք:
 -Արմէն Մարտիրոսեան (Հայաստան), ակտիվիզմ:
 -Արայիկ Գէորգեան (Հայաստան), ըմբշամարտ:
 -Սերգօ Զախոյեան (Աւստրալիա), ծանրա-

- Ռաֆայէլ Սամուրղաչեա (Հայաստան), ըմբշամարտ:
- Հայկազ Գալստեան (Հայաստան), ըմբշամարտ:
- Մարտին Պէրպէրեան (Հայաստան), ըմբշամարտ:
- Արչակ Հայրապետեան (Հայաստան), ըմբշամարտ՝ հինգերորդ դիրք:
- Արամ Ռամազեան (Հայաստան), կռիւմարտ:
- Վախթանգ Տարչինեան (Հայաստան), կռիւմարտ՝ 5-ճրդ դիրք:
- Շիրակ Պօղոսեան (Հայաստան), ակտիվիզմ:
- Եուրի Սարգսեան (Աւստրալիա), ծանրաբարձութիւն:
- Եուլիանա Միխեեա (Հայաստան), լող:
- Վլատիմիր Գրուշչիխին (Հայաստան), թիավարութիւն:
- Վարդան Օսկանեան (Հայաստան), ճիւտօ:
- Ռուդիկ Պետրոսեան (Հայաստան), ծանրաբարձութիւն՝ հինգերորդ դիրք:
- Երջանիկ Աւետիսեան (Ռուսիա), հրաձգութիւն՝ վեցերորդ դիրք:
- Դաւիթ Մանուկեան (Ուքրանիա), ըմբշամարտ՝ չորրորդ դիրք:
- Արա Աբրահամեան (Շուէտ), ըմբշամարտ՝ վեցերորդ դիրք:
- Ալեքսան Ստեփանեան (Ուքրանիա), ըմբշամարտ:
- Դաւիթ Պօղոսեան (Վրաստան), ըմբշամարտ՝ վեցերորդ դիրք:
- Արթուր Միքայէլեան (Յունաստան), կռիւմարտ:
- Յակոբ Փիլոյեան (Հայաստան), ծանրաբարձութիւն:

2002, ՍՈՒԹ ԼԷՅՔ ՍԻԹԻ (ԶՄԵՌՆԱՅԻՆ 19րդ ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆ)

- Արամ Հաճիեան (Հայաստան), դահուկարչաւ:
- Մարգարիտա Նիկոլեան (Հայաստան), դահուկարչաւ:
- Տան Ճանճիկեան, Եորկոս Ալեքսանտրու (Հայաստան), գեղասահք:
- Վանեսա Ռակէջեան (Հայաստան), լեռնադահոյիկ:

- բարձութիւն:
- Լեոն Գեղամեան (Հայաստան), ըմբշամարտ:
- Սարգիս Սարգսեան (Հայաստան), թենիս:
- Վաղինակ Գալստեան (Հայաստան), ըմբշամարտ:
- Հայկազ Գալստեան (Հայաստան), ըմբշամարտ:
- Մարտին Պէրպէրեան (Հայաստան), ըմբշամարտ:
- Դաւիթ Պօղոսեան (Վրաստան), ըմբշամարտ:
- Մամէտ Աղաեա (Հայաստան), ըմբշամարտ:
- Գէորգ Ալեքսանեան (Հայաստան), ծանրաբարձութիւն:
- Վարդուհի Աւետիսեան (Հայաստան), լող:
- Նորայր Բախտամեան (Հայաստան), հրաձգութիւն՝ չորրորդ դիրք:
- Մարիոս Պասամճեան (Յունաստան), սուսերամարտ:
- Աշոտ Դանիէլեան (Հայաստան), ծանրաբարձութիւն:
- Կրիթթա Թասալաքեան (Լիբանան), ակտիվիզմ:
- Արմէն Ղազարեան (Հայաստան), ծանրաբարձութիւն:
- Մարինէ Ղազարեան (Հայաստան), ակտիվիզմ:
- Մազտալեան Մալիեա (Պուլկարիա), թենիս:
- Արտիոմ Հաճիբէկով (Ռուսիա), հրաձգութիւն՝ հինգերորդ դիրք:
- Ժիրայր Յովհաննէսեան (Հայաստան), ըմբշամարտ:
- Վանես Մարտիրոսեան (Մ. Նահանգներ), կռիւմարտ:
- Տիգրան Մարտիրոսեան (Հայաստան), ծանրաբարձութիւն՝ եօթներորդ դիրք:
- Մարկարիթա Մկրտչեան (Ռուսիա), Թեքուանտօ:
- Ալեքսան Նալպանտեան (Հայաստան), կռիւմարտ:
- Դաւիթ Նալպանտեան (Արժանթին), թենիս:
- Արմէն Նազարեան (Հայաստան), ճիւտօ:
- Գրիգոր Ասատուրեան (Յունաստան), վոլիպոլ:
- Արմէն Վարդանեան (Ուքրանիա), ըմբշամարտ:

ՀԱՅ ՄԱՐՄՆԱԿՐԹԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ ՄԵՐՉԱԲՈՐ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ

իրենց տղաքը կը վաճառէին:

«Անոնք որ տարագրութեան այս ահաւոր կեանքը ապրեցան՝ կրնան ըսել Երեմիա Մարգարէին պէս.

«Ես այն մարդն եմ որ տառապանքը տեսայ» (Թէոդիկ, 1921)

Հայութեան անորակելի տառապանքը տեսնող եւ իր հոգիին ու մորթին վրայ ապրող երիտասարդ մըն ալ, տարիներ ետք, անցեալը ոգեկոչելով, կը ներկայացնէ Հայկալի փողոցներէն ներս, ՀՈԳԵՏԱՆ բակէն ներս ու յարկին ներքեւ պարզուող կեանքին պատկերը.

«Հոգետուն... այս տունը իբրեւ «պատսպարան» կը ծառայէր բազմահազար գաղթական հայ կիներու, որոնք էրզրումէն, Վանէն, Պիթլիսէն, Տիարպէթիւրէն եւ ամբողջ Թրքահայաստանի ջարդերէն մազապուրծ ճողոպրած եւ հասած էին Հայկալ՝ հետիտոն, կիսամերկ, ուռած ոտքերով, նեխած մարմնով, արիւնլուայ դէմքերով... անոնցմէ շատեր Հայկալի փողոցներուն մէջ փռուած էին, անոնց դիակները կը հաւաքէին քաղաքապետարանի կառքերը. անհատում էր զոհերուն տողանցքը, որ կու գար հիւսիսէն, վերջ չունէր...

«Հոգետուն, պատսպարան, հիւանդանոց կոչուած չորահինգ սենեակներուն մէջ իրարու վրայ նետուած հարիւրաւոր կիսամեռ ու հոգեվարքի մէջ թաղուած «հիւանդներ» կը խնամէինք... Հեղձուցիչ ու թունաւոր մթնոորտի մէջ մտած հիւանդներ կը քննէինք: Ողջ թէ մեռած մարմիններուն վրայ միլիոնաւոր ճանճեր պար բռնած կը վզգային ու վէճք կը լիզէին: Ո՞վ կարող էր այդ սենեակները մտնել ու շնչել գարշահոտութիւնը: Օգնականներու միջոցով նախ ճանճերը կարելի եղածին չափ կը վռնտէինք եւ ապա գետնայատակ ու իրարու փակած դէմքերը դարձնելով կը փնտռէինք մեռածները, որոնք անմիջապէս պարկերու մէջ լեցուած՝ դուրսը սպասող կառքերուն կը յանձնէինք. ամէն պարկի մէջ կը տեղաւորէինք հինգ հոգիի դիակ...

«...Ո՞ր կը տանէին, ի՞նչպէս կը թաղէին այնքան դիակ: «Մանկական հետաքրքրութիւնս գոհացում գտաւ երբ ընտանեկան թաղումի մը առթիւ գերեզմանատուն այցելեցի: Իսկոյն աչքիս զարկին մեր «հիւանդանոց»ին կառքերը, վազեցի անոնց մօտ: Բացուած էր հսկայ ու խոր փոս, որուն պոկուներին, դիակներով լեցուն պարկերը իրենց «ապրանք»ները կը պարպէին՝ թօթուելով... Այս օր աւելի քան հազար դիակներ բուրգեր կազմած էին, մինչ մեռելաթաղները թիւերով հող կը նետէին անոնց վրայ, ուրիշներ աւելի մեծ փոս բանալու աշխատանքին լծուած էին:

«Ամէնօրեայ տեսած ու լսած աղիողորմ հռնդիւններն ու գարշահոտ միջավայրը այնքան սարսափ չազդեցին ինձի, որ-

Ներսես Արք. Բախտիկեան (1911-1989) ԱՆՏԻՊ, Բ. ՄԱՍ

«**Բ**անի՛-քանի՛ անգամներ խելայեղ մայրը, իր գաւակը վաճառելէ ետք, վազած ու կառքին մէջէն յափշտակած էր զայն, դրամը գնորդներուն երեսին նետելով: Բայց աւելի յաճախ գոհացած էր ցաւին մէջ գալարելով եւ թողած՝ որ կառքը հեռանայ՝ իր մայրական սրտին ու աղիքներուն վրայէն թաւալելով:

«Տարագրութեան չարչարանքներուն ամէնէն տաժանականը մանուկներու այս խլումն էր իրենց մայրական ծոցէն: Եւ այն մայրերը որոնց գաւակները յափշտակած էին բռնի, այնքան չէին ազդուած՝ որքան անոնք որ իբր թէ կամովին

քան անոնց սրտաճմլիկ թաղումը...

«Գաղթականներով մինչև բերանը լեցուն Հալեպի համատարած ողբերգութեան զուգընթաց, մալարիան ամէն մարդու կոկորդէն բռնած դէպի գերեզման կ'առաջնորդէր:

«1915ի վերջերը մեկնեցայ Մաղարա, երբ բարերար ձեռքի մը շնորհիւ վերադարձայ Հալեպ, չհամարձակեցայ մտնել «հոգեսուն», այլ արցունքոտ աչքերով կը դիտէի հայոց եկեղեցւոյ պատերը, թէ արդեօք տակաւին կը հոտէի՞ն լքուած մահամերձ ու գարշահոտ դիակներ»¹:

Տարագրութեան ճամբուն վրայ, ուղեկորոյս հայ բեկորներուն համար 1915 Յուլիս 31ին, «Հայկական արտագաղթի ամէնէն դժնդակ պարագաներուն մէջ իսկ կը բացուի Հալեպի հայկական որբանոցը: Բռնագաղթի միջոցին մահուան ճիրաններէն խլուած հայ որբերուն համար պատասպարուելիք կայան մը, տաքուկ բոյն մը կազմել էր անոր նպատակը: Խիստ համեստ ծրագրով մը եւ սահմանափակ թուով որբեր միայն պահելու դիտաւորութեամբ սկսող այս հաստատութիւնը հայ եւ օտար բարեսէր անձնաւորութիւններուն եւ կազմակերպութիւններուն համակերպութեամբ, անոնց նիւթական աջակցութեամբ, հակառակ դէպքերու սուր հանգամանքներու հարկադրանքին, զուլումի շրջանին ամբողջ չորս տարի շարունակեց սկսուած գործը: Գթութեան այս յարկին ներքեւ ապաստանողներուն թիւը հասաւ 340ի, նոյն տարուան վերջը 420ի, հետեւեալ տարին, 1916ին, 1917ին, 1003ի եւ 1918ի Հոկտեմբերին անգլիական բանակին կողմէ Հալեպի գրաւման ժամանակ 1500 երկսեռ որբեր կը պատասպարուէին այս հաստատութեան մէջ, որ արդէն հսկայ որբանոց մ'եղած էր»²:

Որբ ու որբուհիներու, անկար ու տնանկներու թիւը հարիւր հազարներու կը հասնէր աշխարհագրական հսկայ տարածութեան մը վրայ, կովկասէն Վոսփոր, Սեւ ծովու ափերէն մինչև հիւսիսային Սուրիոյ անծայրածիր անապատը, կեդրոն ունենալով Հալեպը: Այս ովկիանացած անպատում թշուառութիւնը ամոքելու համար, մանաւանդ երբ տակա-

ւին թուրքիա պատերազմի մէջ էր, հայուն ուժը անկարելի էր հասնիլ: Նախախնամական կարգադրութիւն մը հարկադրանք էր կարենալ լայն միջոցներով օգնութեան փրկարար ձեռք երկարելու եւ ազատագրելու հայ ժողովուրդին վերապրելու ճիգ թափող մնացորդացը:

Մարդկային ցեղին պատմութեան անծանօթ այս ոճիրին արձագանգը պէտք էր լսուէր դժոխքի սահմաններէն դուրս ու դառնար սեփականութիւնը մարդկային սիրտ ու հոգի ունեցող մարդոց խղճին, դիտակցութեան: Դժուար էր այդ թուրք կառավարութիւնը դիտակից իր արարքին, խիստ զրաքննութիւն հաստատած էր երկրին բոլոր կողմերը: Հակառակ ասոր սակայն, Միացեալ Նահանգներու կառավարութեան թուրքիոյ դեսպան Հէնրի Մորկընթաու, ի տես հայութեան ծով թշուառութեան ու աղէտին, իր կառավարութեան կը զրկէ կարծ, բայց խօսուն տեղեկագիր մը: «Այնքան տագնապալի էր կացութիւնը, կը գրէ Հէնրի Վուտ ամերիկեան Եունայթըտ Փրէսի Կ. Պոլսոյ թղթակիցը 14 Օգոստոս 1915ին, որ Հէնրի Մորկընթաու Մորկըն առանձին պայքարելէ ետք,

արգիլելու զանոնաւորութեան ջարդը, պարտաւորուած կը ըզզայ համագործակցութիւն խնդրելու թուրքիոյ դաշնակից զոյգ դեսպաններուն»³:

Ուրեմն, Մորկընթաու ինքնադիտակցութենէ եւ համամարդկային զգացումէ մղուած, ո՛չ միայն առանձին պայքարի կը կանգնի ասպետական գեղե-

ցրել ոգիով, այլ կատարուած անմարդկային արարքը իր կառավարութեան տեղեկագրերով նիւթ կը դարձնէ միջազգային մամուլին, որ զօրակոչի կ'ենթարկէ մարդասէրներ ու մարդասիրական կազմակերպութիւններ, փութալու Արեւելք ու մահուան անողոք ճանկերէն խլելու կործանումի սեմին հասած ազգի մը մահամերձ բեկորները: Մորկընթաուի հաղորդագրութիւնը հազիւ թէ կառավարական շրջանակէն դուրս ելած ու մամուլին սեփականութիւնը դարձած, Միացեալ Նահանգներու ազնուագոյն գաւակներէն, մեծահարուստ Քլեյվլըյնտ Հոտլի Տաճ, գուտ մարդասիրական զգացումէ մղուած, իբրեւ արժանաւոր գաւակը իր բարեսէր հօրը, անձնըկրաբար կը արամադրուի մեր ազգին փրկութեան նուիրական գործին:

«Սեպտեմբեր 16, 1915ին, Քլեյվլըյնտ Հ. Տաճի գրասենեակին մէջ, 99 ճոն փողոց, Ն. Ե., հաւաքուած էր մօտ քսան հոգիէ բաղկացած մարդոց խումբ մը: Այս մարդոցմէ իւրաքանչիւրը կը ներկայացնէր ամերիկեան մարդասիրական գործին մէկ ճիւղը: Պատերազմը Թուրքիոյ մէջ կը շարունակէր: Հեռագրային հաղորդակցութիւն մը հասած էր Պոլսէն, կառավարութեան Ամերիկայի դեսպան Հէնրի Մորկընթաուէն, որ կը ցուցնէր թէ անկարելի էր ծաւալող թշուառութիւնը. կոչ կ'ընէր ամերիկեան օգնութեան: Ժողովի անդամներէն, ուրիշ աղբիւրներէն, ստացած էին հարկ եղած բաւական տեղեկագրեր, համոզելու որ մասնաւորաբար հայերը

ծանր աղէտի կամ թշուառութեան մէջ կը գտնուին: Ներկայ խումբը ինքզինք նկատեց Հայկական Նպաստամատոցի Մարմին, ընտրուեցաւ նախագահ մը, գրագիր մը, գանձապահ մը: Երկար վիճաբանութիւններէ ետք, քուէարկուեցաւ 100,000 տոլարի նպաստի գումար մը գոյացնելու: Գումարին 25,000 տոլարը պիտի ղրկուէր մեր դեսպանին, անմիջապէս որ այդ գումարը ապահովուէր:

«...Հետաքրքրական իրողութիւն մըն էր այն երկար վիճաբանութիւնը, թէ կարելի պիտի ըլլա՞ր ապահովել այդ խոշոր գումարը: Ընտրուած մարմինը ո՛չ կեդրոնատեղիներ, ո՛չ կազմակերպութիւն, ո՛չ կանոնադրութիւն եւ ոչ ալ փորձառութիւն ունէր: Սակայն եւ այնպէս, միաձայնութեամբ քուէարկուեցաւ եւ մարմինին ցրուածէն առաջ 60,000 տոլար բաժանորդագրուեցան ներկաները եւ առաջին 25,000 տոլարը անմիջապէս հեռագրուեցաւ կոստանդնուպոլիս»⁴:

(Շար. 2)

- 1.«Հայ գողգոթային վրայ ինկած մարտիրոսներ...», «Արեւելք» օրաթերթ, թիւ 1350, Ս. 3. Թերզեան:
- 2.«Սուրիահայ Տարեգիրք», 1924:
- 3.James Bryce – The Treatment of Armenians.
- 4.Նոյնը:

Made from one single slice of natural Australian opal

Classique

OPAL DIAL WATCH

Sarkis Der Bedrossian

Sams Watchmaker Jeweller Pty. Ltd.
123 Clarence Street
Sydney 2000
Australia

Phone: +61 2 9290 2199
 fax: +61 2 9262 1630
 Website: www.classiquewatches.com
 Email: Info@classiquewatches.com

ԲԱՐԵԷԸ

Մարդկային յարաբերություններու մէջ բարեւը կարեւոր տեղ կը գրաւէ: Բարեւը նշան մըն է, թէ կը յարգենք ու կ'արժեւորենք դիմացինը: Հաճելի է օրը սկսիլ բարեւով: Առաւօտուն, անկեղծ ժպիտով ըստած բարեւ մը կընայ դիմացինին ամբողջ օրուան տրամադրութիւնը դէպի լաւը փոխել:

ԲԱՐԵՒԻ ՁԵՒԵՐԸ

Բարեւելը ունի ազգային առանձնատկութիւն եւ սերտօրէն կապուած է դարերով ստեղծուած ազգային ավանդուածութիւններու: Տարբեր ժողովուրդներ ունին բարեւելու տարբեր ձևեր եւ արտայայտութիւններ: Չինացիները զիրար բարեւելու համար քիթ-քիթի կը քսեն: Մելանիզիոյ բնակիչներէն ոմանք իրարու ականջ կը քաշեն: Արաբական Մոցի երկիրներուն մէջ, շատեր իրարու ուսը կը համբուրեն: Իսկ Մերձավոր Արեւելքի բնակիչները իրենց աջ ձեռքը իրենց գլուխը եւ կուրծքը կը տանին («մտքիս ու սրտիս մէջ տեղ ունիս» ի իմաստով):

Հին յոյները զիրար կ'ողջունէին «ուրախ եղիր» արտայայտութեամբ, իսկ այսօր անոնք կ'ըսեն՝ «առողջ եղիր»: Հին եգիպտացիները ոչ թէ առողջութեամբ կը հետաքրքրուէին, այլ... թէ ի՞նչպէս կը քրտնէին, անոր համար ալ անոնք իրարու կը հարցնէին. «Ի՞նչպէս կը քրտնիք»:

Հայերս կը գործածենք «բարեւ»ը, «բարի օր»ը, որուն մէջ կ'արտայայտուի դիմացինին բարին կամենալու, բարին մաղթելու շատ գեղեցիկ զգացումը:

Բարեւելու ձևերը կը փոխուին մտերմութեան աստիճանի եւ խառնուածքի համաձայն: Տարեկիցին կարելի է ըսել պարզապէս՝ «բարեւ», մեծին՝ «բարեւ ձեզ»:

Բարեւելու ժամանակ պէտք է նայիլ դիմա-

ցինին աչքերուն, որովհետեւ առաջին նայուածքը իր մէջ կը պարունակէ մեծ տեղեկութիւն:

Եւրոպայի եւ քաղաքակիրթ աշխարհի ընդհանուր օրէնքն է փոխադարձաբար գլխարկ հանել եւ գլուխը թեթեւ մը ծռել: Հիմա գլխարկի սովորութիւնը տեղի տուած է: Երբ բարեւելու մօտենանք՝ կը սեղմենք բարեկամին ձեռքը եւ կ'ըսենք տեղին ու ժամանակին պատշաճ խօսքը:

Մարդիկ կան, որ բարեւելու մէջ կը թերանան: Ոմանք իրենց ձեռքը դիմացինին կ'երկարեն պաղ-պաղ: Կարծես շնորհ մըն է, որ դիմացինին պիտի տան: Ուրիշներ ընկերոջ ձեռքի ոսկորները կտարելու չափ կը սեղմեն: Ծիչդը երկու ծայրայեղութիւններուն միջինն է: Քիչ մը սեղմել բարեկամին ձեռքը, զգացնելու համար մեր սէրն ու յարգանքը:

Ձմրան, իրարու բարեւելու ժամանակ կարելի է ձեռնոցները չհանել: Սակայն, երբ դիմացինը ձեռնոցը կը հանէ՝ պայման է վարուիլ նոյն ձևով: Իգական սեռի բարեւելու ժամանակ, պայման է որ տղամարդիկ իրենց ձեռնոցը հանեն:

Անշուշտ, բարեւի ձևերը կը փոխուին միջավայրէ միջավայր: Օրինակ, սկաոտութեան մէջ, բարեւը կը տրուի ձախ ձեռքով, ճկոյտը կ'անցնի դիմացինին ճկոյտին, իսկ ցուցամատը կը դրուի դիմացինին զարկերակին վրայ, ինչ որ կը խորհրդանշէ արեւակցական կապը:

Եկեղեցական միջավայրի մէջ, հանդիպած եկեղեցականին ձեռքը կը համբուրեն եւ անոր օրհնութիւնը կը խնդրեն:

Չինուորական միջավայրը ունի բարեւի իրեն յատուկ ձևերը:

ԲԱՐԵՒԻ ԲԱՆԱՁԵՒԵՐ, ԽՕՍՔԵՐ

Բարեւի խօսքերը կը փոխուին ազգերու եւ տեղերու համաձայն: Մեր մօտ գործածուած ձևերն են.-

-Բարի լոյս:

-Աստուծոյ բարին:

-Բարի կէսօր:

-Բարի կէսօր:

-Բարի իրիկուն:

-Բարի իրիկուն:

-Գիշեր բարի:

-Լոյս բարի: Անոյշ քուն, բարի երազ:

Երբ պզտիկը մեծին կամ ստորադասը մեծաւորին հանդիպի, կ'ըսէ՝ «յարգանքներս»: Իսկ կրօնաւորներուն կ'ըսեն.-

-Աստուած օգնական, Հայր Սուրբ (եթէ արեղայ կամ վարդապետ է) / Աստուած Օգնական Սրբազան (եթէ եպիսկոպոս է):

-Աստուած պահապան:

-Օրհնեա՛ տէր (Քահանային):

-Աստուած օրհնէ:

Բարեկամները եւ ծանօթները բարեւելէն վերջ կը հարցընեն՝

-Ի՞նչպէս ես:

-Շնորհակալ եմ, դուն ի՞նչպէս ես:

-Փառք Աստուծոյ/առաջ Աստուած, լաւ եմ:

Երբ առաջին անգամ մէկու մը հանդիպիս՝ ձեռքը սեղմած ատեն պիտի ըսես անունդ, ինքն ալ փոխադարձաբար պիտի ըսէ իրը: Այն ատեն դուն պիտի ըսես.

-Պատիւը ունիմ ձեզ ծանօթանալու:

Կամ՝

- Ուրախ եմ ձեզ ծանօթանալու:

ՁՈՎ ՊԻՏԻ ԲԱՐԵՒԵՆԵ

Ճամբան պիտի բարեւես.-

ա.- Բոլոր անոնք, որոնք քեզ կը բարեւեն:

բ.- Բոլոր անոնք, որ քեզի հետ քարոզ բարեկամը կ'ողջունեն:

գ.- Քու մեծաւորներդ, ըլլան անոնք ներկայի կամ նախկին մեծաւորներ՝ տնօրէն, ուսուցիչ, դաստիարակ, պատասխանատու: Լաւ է բարեւ մը աւելի տալ, քան՝ թերանալ:

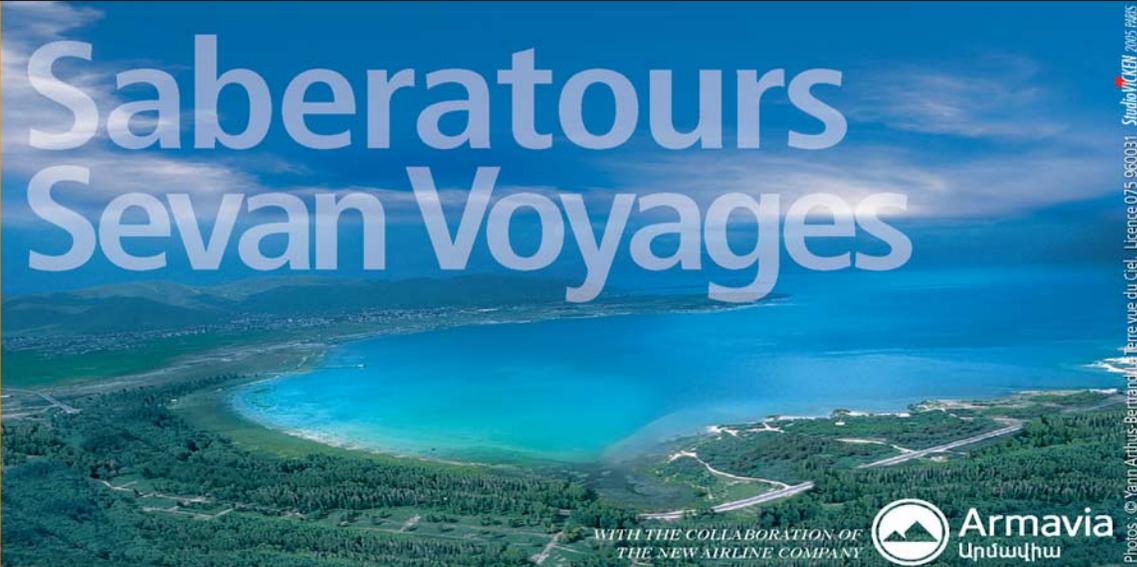
դ.- Քաղաքական ու եկեղեցական հեղինակութիւնները՝ նախարար, երեսփոխան, կուսակցական պատասխանատու Եպիսկոպոս, Վարդապետ, Քահանայ եւ այլն:

ARMENIA

for private and group trips

www.saberatours.fr

- Direct Flights
PARIS
YEREVAN
PARIS
- Select your Journey
- Guided Tours for 8 Days or 12 Days

Saberatours

Sevan Voyages

WITH THE COLLABORATION OF THE NEW AIRLINE COMPANY

11, rue des Pyramides
75001 Paris
tel 331 42 96 10 10
fax 331 42 96 18 77
saberatours@selectour.com

48, cours de la Liberté
69003 Lyon
tel 334 78 60 13 66
fax 334 78 60 92 26
sevan@selectour.com

67, La Canebière
13001 Marseille
tel 334 95 09 30 60
fax 334 95 09 30 61
marseille@wasteels.fr

32-38, rue Hanrabedoutian
Yerevan
tel 374 10 52 55 55
fax 374 10 56 40 30
sabera@arminco.com

Հ.Մ.Ը.Մ.ԱԿԱՆԸ ՀՊԱՐՏ ՊԷՏՔ Է ԶԳԱՅ ԻՐ ԿՈՒՐԾՔԻՆ ԿՐԵԼՈՎ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՆՇԱՆԸ

«ՄԱՐԶԻԿ» ԻՆ Կ'ԸՍԷ Հ.Մ.Ը.Մ.Ի ՀԱԼԷՊԻ ՀԵԾԵԼԱՐՇԱԽԻ ՆԱԽԿԻՆ ԱՍՏՂԵՐԷՆ ԵՂԲ. ՄԿՐՏԻՉ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

**Հարցազրույցը վարեց՝ Րաֆֆի Սիլվահեան
ՅԱԼԷՊ**

Եղբ. Սկրտիչ, դուք արաբական եւ ասիական մակարդակի մրցաշարքերու մասնակցած Հ.Մ.Ը.Մ.ական եք, ե՞րբ եւ ի՞նչպէս հասած եք այդ մակարդակին:

- Հ.Մ.Ը.Մ. մուտքս եղած է սկստուածութեամբ: Յետոյ, եղբ. Անդրանիկ Սիլվահեանէն քաջալերուելով միացած եմ ֆուլթ-պոլի կրտսերներու խումբի, իբրեւ բերդապահ: 1965ին մէջս

բարի նախանձ մը արթնցաւ, երբ տեսայ եղբ. Սամուէլ Ազարիկեանին աշխոյժ մասնակցութիւնը Հ.Մ.Ը.Մ.ի հեծելարշաւին: Պա՛րտք ըրի եւ 125 սուրիական ոսկիի գնեցի առաջին հեծիկս, որպէսզի մասնակցիմ Հալէպի ախոյեանական մրցումներուն: Փառք Աստուծոյ, որ կարճ ժամանակի մէջ, եղբ. Յակոբ Իսբէնճեանի շնորհիւ յաջողեցայ լաւ արդիւնքի հասնիլ: Ախոյեանութեան իմ առաջին մասնակցութեան, Հալէպէն իտլիպ մրցումին, գրաւեցի Սուրիոյ երրորդ դիրքը: 1967ին հինգերորդ հանդիսացայ հեծելարշաւի արաբական երկիրներու ախոյեանութեան, իսկ Սուրիոյ հաւաքականին հետ երրորդ դիրքը գրաւեցինք 12 երկիրներու մէջ:

1967. Եղբ. Սկրտիչ Գրիգորեան Սուրիոյ ախոյեանութեան մրցումներուն:

Ի՞նչ է ձեր կարծիքը այսօրուան արհեստավարժ ու նիւթականացած մարզական աշխարհին մասին:

-Իբրեւ Հ.Մ.Ը.Մ.ական, ես պատիւ զգացած եմ Հ.Մ.Ը.Մ.ի տարազը կրելով: Մենք կը խաղայինք յանուն միութեան: Ես իմ առաջին հեծիկս գնած եմ անձնական միջոցներովս, նիւթական զանազան դժուարութիւններ յաղթահարելով: Այսօր, սակայն, մարզանքը կորսնցուցած է իր սրբութիւնը: Մարզիկի մը համար նիւթը, դրա՛մը դարձած է հիմնական մտահոգութիւն: Ըստ ինձի, Հ.Մ.Ը.Մ.ականը հպարտ պէտք է զգայ իր կուրծքին կրելով միութեան նշանը: Ան պէտք է զոհուի յանուն միութեան եւ սուրբ դրօշին:

Դուք հաստատուած եք Գամիշլի: Արդեօք առիթը ունեցա՞ծ եք հոն շարունակելու ձեր մարզական կեանքը:

-Այն օրերուն երբ ես Գամիշլի հաստատուեցայ, դժուար էր հեծելարշաւի խումբ կազմել: Այսօր պատկերը տարբեր է: Հ.Մ.Ը.Մ.ի Գամիշլիի մասնաճիւղը ունի ֆուլթպոլի, ճատրակի, փինկ-փոնկի եւ պասքեթպոլի խումբեր եւ քաղաքի մակարդակին կ'արձանագրէ բաւական լաւ արդիւնքներ: Անշուշտ, այս բոլորը ան կը պարտի իր անդամներու մեծ զոհողութեան:

Ո՞րն է մարզական կեանքի ձեր ամենէն անմոռանալի դէպքը:

-1968ին, երբ Սուրիոյ միջ-քաղաքային մրցաշարքին կը մասնակցէի, Դամասկոսէն Զապատանի ուղղուած միջո-

ցին, մրցումին աւարտէն 12 քլմ. առաջ, հեծանիւիս անիւը վնասուեցաւ եւ ես ստիպուեցայ հեծանիւս ուսս առնել եւ այդպէս շարունակել ճամբաս: 10 քլմ. քալելէ ետք, ուժասպառ գետին ինկայ: Կարմիր խաչի պատասխանատուները օգնեցին ինծի, որպէսզի ժամանումի գիծ հասնիմ: Այդ առիթով ես գնահատուեցայ բոլորին կողմէ: Դարձի մրցումին գրաւեցի Սուրիոյ երրորդ դիրքը:

Ի՞նչ է ձեր պատգամը Հ.Ս.Ը.Ս.ի ներկայ մարզիկներուն:

-Խնդրանքս է, որ մարզիկները մէկդի դնեն իրենց անձնական շահերը, որովհետեւ Հ.Ս.Ը.Ս.ը զոհողութեան միութիւն է: Մաղթանքս է, որ նոր սերունդի սրտերուն մէջ Հ.Ս.Ը.Ս.ը ունենայ իր տաք անկիւնը: Նորերը հարկ է շարունակեն միութեան 90ամեայ երթը, բարձր պահելով Հ.Ս.Ը.Ս.ի դրօշը եւ «Բարձրացի՛ր-բարձրացու՛ր» նշանաբանը:

ԾԱՆՕԹԱՑՄԱՆ ԱՆԴԱՄԱՔԱՐՏ

Եղբ. Սկրտիչ Գրիգորեան ծնած է 1948ին, Արարունար: Նախնական ուսումը ստացած է Յալէպ: Վեց տարեկանին ան անդամակցած է Հ.Ս.Ը.Ս.ի սկաուտական շարքերուն: Շրջան մը եղած է Ֆութպոլիստ, Հ.Ս.Ը.Ս.ի երկրորդական խումբերուն մէջ:

1960ական տարիներու երկրորդ կիսուն եղբ. Սկրտիչ Գրիգորեան մաս կազմած է Հ.Ս.Ը.Ս.ի Յալէպի հեծելարշաւի խումբին: Եղած է Յալէպի եւ Սուրիոյ հեծելարշաւի հաւաքականներու անդամ: 1967ին, Սուրիոյ հաւաքականին հետ մասնակցած է արաբական երկիրներու ախոյեանութեան, Յորդանան, եւ մասնակից 12 երկիրներու շարքին հաւաքականը գրաւած է երրորդ դիրքը, իսկ անհատական մրցումներուն՝ 35 հեծելանւորներու շարքին հանդիսացած է հինգերորդ: 1972-1975 ան եղած է Հ.Ս.Ը.Ս.ի Յալէպի հեծելարշաւի խումբի մարզիչ: Այժմ, զործի բերումով, եղբ. Սկրտիչ Գրիգորեան հաստատուած է Գամիշլի: Ան անդամ է Հ.Ս.Ը.Ս.ի Սուրիոյ Շրջանային Վարչութեան:

with the complements of

Restaurant Al-Mayass

Հրանդ Ջաքի Ետալեանի այս հարցազրոյցը Սուրիոյ «Ալ Ռուիա» ամսաթերթին տրուած, կը ներկայացնէ սուրիահայերու եւ յատկապէս Հ.Մ.Ը.Մ.ի ներդրումը երկրին մարզական կեանքին, անոր զարգացման ու յառաջդիմութեան:

Հ.Մ.Ը.Մ.- ԱԷ ԵԱՐՄՈՒՔ ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԱԿՈՒՄԲԸ

Հրանդ Ջաքի Ետալեան: Լաւագոյնին ձգտող, խորաթափանց մտածողութեամբ երիտասարդ մըն է. կը քաջալերէ մարզանքն ու մարզիկները: Ան ծնած է 1982 թուականին: Ուսումը ստացած է Ազգ. Քառէն Եփփէ Ճեմարանին մէջ, ապա բարձրագոյն ուսումը շարունակած է Պէյրութ՝ Լիբանանի Ամերիկեան Համալսարանին մէջ, տիրանալով առեւտրական գիտութիւններու եւ ծանուցումներու ճիւղէն մէջ պաքայորիոս աստիճանին: Այնուհետեւ «Լիզաքօ» ընկերութեան տնօրէնութեան միանալով, ան դարձած է հօրը՝ Լեւոն Ջաքի Ետալեանի օգնականը:

Մ ա Ր Գ ա կ ա ն շարժումը ինչպիսի՞ գարգացումներով ընթացած է հայերուն մօտ:

- Հայ ժողովուրդը քաղաքակրթութեան դարաւոր պատմութեան ընթացքին, նախքան բրտօրէն տեղահան ըլլալը իր պապէնական քաղաքներէն ու գիւղերէն, հարտութեամբ կրնայ նշել իր մշակութային ու մարզական գործունէութիւնը: Ան իր բնական իւ-

րաքանչիւր գիւղին կամ քաղաքին մէջ կազմակերպած ու յառաջացուցած է մարզական, սկստական խումբեր, յատկապէս՝ ֆութպոլի եւ ատլէթի խումբեր: Տեղահանութիւններէն ետք, հակառակ տիրող աղքատութեան եւ անօթութեան, հայ ժողովուրդը իր գաղթած մերձակայ երկիրները տարաւ նաեւ մարզական իր անձնագիրը՝ աշխոյժ ու ոգեւոր թափով ծաւալելով մարզական գործունէութիւնը:

Հայ մարզիկները ի՞նչ տուին Սուրիոյ:

- Հպարտօրէն կրնանք արտայայտուիլ, որ հայերն էին որ ֆութպոլը մտցուցին մերձակայ երկիրները, որոնցմէ մէկն է Սուրիան: Սկզբնական շրջանին, ժողովրդային թաղամասերու մէջ կազմուեցան խումբեր, աստիճանաբար կազմակերպուեցան մարզական մրցաշարքեր այս խումբերուն միջեւ, ապա ընդարձակելով իրենց գործունէութիւնը, անոնք մրցումներ կազմակերպեցին Սփիւռքի այլ երկիրներու մէջ գտնուող նորաստեղծ խումբերու հետ: Հայկական մարզական այս գործունէութիւնը ժողովրդային մակարդակով շարունակուեցաւ մինչեւ 1925, երբ հիմնուեցաւ մարզական առաջին հայկական ակումբը Սուրիոյ մէջ, Հ.Մ.Ը.Մ անուանումով, ունենալով պաշտօնական, օրինաւոր իր կեդրոնը Թիլէլ թաղամասին մէջ: Կեդրոն մը, գոր կանգուն է մինչեւ թուականս:

Հայ մարզիկներու յառաջդիմութիւնն ու յաջողութիւնները

Ներկայիս որո՞նք են այն կարեւորագոյն խաղերը, որոնց կը հետեւին Եւրոմուք մարզական ակումբի մարզիկները:

- Առանց տատամսելու կընամ ըսել պասքէթը: Եւրոմուք ակումբի պատանի թէ երիտասարդ, իզական թէ արական սեռի ներկայացուցիչ մարզիկները լաւագոյն հիմերը ունին: Տղոց խումբի անցեալ տարւան գրաւած դիրքը առաջին դասակարգի ակումբներու շարքին գոհացուցիչ էր, իսկ աղջկանց խումբը իր կարգին լաւագոյն արդիւնքներ իրագործեց: Այս տարւան ախոյեանութեան աղջկանց խումբը նուա-

րը շարունակուեցան տարիներու ընթացքին: Հայերը Սուրիոյ ֆուլթայլի լաւագոյն դիրքերը պահեցին 25 տարի: Այդ օրերուն ակումբը կը ճանչցուէր «Սուրիական ակումբ» անունով:

Հայ մարզիկները ի՞նչ դեր խաղացին երբ Հ.Մ.Ը.Մ-ը հիմնուեցաւ Սուրիոյ մէջ:

- Սուրիոյ մէջ Հ.Մ.Ը.Մ-ի հիմնադրութենէն ետք հայ մարզիկները մասնակցեցան պաշտօնական ու ներքին ախոյեանական բոլոր մրցումներու: Պարտինք հպարտօրէն յիշել, որ անոնց մէջ գտնուեցան առաջնակարգ ու հիւանալի խաղացողներ, որոնք սուրիական մակարդակով իսկ գրաւեցին առաջին տեղերը բոլոր տեսակի խաղերուն մէջ: Անոնք իրենց երկիրը ներկայացուցին արտասահմանի մարզական ախոյեանական մրցումներու եւ մրցաշարքերու մասնակցելով: Սուրիոյ ֆուլթայլի իւրաքանչիւր հաւաքականին մէջ կը գտնուէին հայեր, որոնք հիմնական ու կարեւոր խաղացողներ էին: Անոնք իրենց հիւանալի հետքն ու հուշակը ձգեցին իրենց ետին:

Երբ մարզական ակումբերը խմբուեցան, փոխուեցան անոնց անունները: Հ.Մ.Ը.Մ-ը կամ «Սուրիական ակումբը» կոչուեցաւ «Ալ Եւրոմուք Ալ Ռիատի», կեդրոնը՝ Ազիզիէ թաղամասին մէջ: Այս կեդրոնը ունի տնօրէնութեան սենեակներ, ամառնային պարտէզ, թենիսի, պասքէթի ու ֆուլթայլի խաղավայրեր, ուր կը մարզուին խումբերը ամառ թէ ձմեռ: Իսկ մարզական մեծագոյն իրագործումը, քաղաքական ու մարզական ղեկավարութեան կողմէ, Եւրոմուք ակումբի անդամներուն Հայկ պի Պուստան Փաշա շրջանին մէջ գտնուող 24000 մեթր քառակուսի տարածութիւն ունեցող հողամասին յատկացումն է, օժտուած մարզական անհրաժեշտ արդի կառոյցներով:

ճեց երկրորդ դիրքը, իսկ հանրապետութեան նախագահի բաժակի մրցումին գրաւեց երրորդ տեղը:

Ձեր ընկերութիւնը՝ «Լիգաք»-ն պաշտօնական հովանաւորն էր Եւրոմուք ակումբի մարզական խումբերուն, արդեօք յառաջիկայ տարի եւս պիտի շարունակէ՞ք ձեր հովանաւորութիւնը:

- Այո՛, մեր ընկերութիւնը՝ «Լիգաք» կը հովանաւորէր ու պիտի հովանաւորէ մարզական խումբերը ո՛չ միայն նիւթականով նեցուկ կանգնելով ու դիւրացնելով խումբերուն հարցերը, այլ՝ բարոյապէս բարձրացնելով մարզիկ-մարզիկուհիներու խանդավառութեան ոգին: Ըստ Եւրոմուք ակումբի գործադիր տնօրէն տոքթ. Աբրահամ Եագուպեանի, «Լիգաք»-ի հովանաւորութիւնը մեծ դեր խաղացած է այս տարուան ախոյեանութեան ու բաժակի մրցումներուն առաջնակարգ դիրքերու գրաւման մէջ, յատկապէս աղջկանց պասքէթի խումբին պարագային:

Իսկ ֆուլթայլի մասին ի՞նչ է ձեր կարծիքը:

- Հայերը այս մարզախաղին կը հետեւին տարիքային գանազան հանգրուաններով, սկսեալ փոքրերէն, պատանիներէն, երիտասարդներէն մինչեւ երէցները: Ֆուլթայլի խումբը երկրորդ դասակարգի ախոյեանութեան մրցումներուն կը գրաւէ առաջնակարգ դիրքեր: Այս տարի աշխատանք կը տարուի, որպէսզի խումբը բարձրանայ առաջին դասակարգ:

Եւրոմուք ակումբին մէջ մարզիկներ մարզական այլ խաղերու ալ կը հետեւին:

- Մարզանքը միայն պասքէթն ու ֆուլթայլը չէ, անշուշտ

որ Եւրամուք ակումբին մէջ կան նաեւ ուրիշ մարզախաղեր, որոնց կը հետեւին մարզիկները: Այդ մարզախաղերն են:-

♦ Թենիս: Եւրամուք ակումբէն Աբրահամ Իպրահիմը Սուրբ-Իոյ Թենիսի ախոյեանն է երկար տարիներէ ի վեր:

♦ Փինկ-փոնկ: Տղոց խումբը Ա. դասակարգի մրցումներուն գրաւեց երրորդ դիրքը:

♦ Պիլիարտ: Մարզիկ Վանա Տէկիրմէնճեան «Արաբ կիներ» մրցաշարքին ախոյեանը հանդիսացաւ:

♦ Ճատրակ: Այս տարի բարձրացանք առաջին դասակարգի ակումբներու մակարդակին: Սումբերը մրցանակներ խլեցին տեղական ու պաշտօնական բոլոր մրցաշարքերու ընթացքին:

♦ Լող: Տղոց խումբը յաղթանակ տարաւ երկրորդ դասակարգի ախոյեանութեան մրցումներուն, իսկ աղջկանց խումբը՝ առաջին դասակարգի մրցումներուն:

♦ Քարաթէ: Այս խաղին հետեւող կարգ մը տղաք ու աղջիկներ Սուրբ-Իոյ հաւաքականի անդամ են եւ կը մարզուին օտար մարզիչներու հսկողութեան տակ:

♦ Քիք պոքսինկ: Այս խաղին հետեւող կարգ մը տղաք ու աղջիկներ Սուրբ-Իոյ հաւաքականի անդամներ են:

Եւրամուք ակումբը ինչո՞ւ մեծ հռչակ ունի:

- Հ.Մ.Ը.Մ-ը հռչակաւոր է ոչ միայն Սուրբ-Իոյ, այլեւ Միջին Արեւելքի թէ՛ Սփիւռքի մէջ 1926 թուականէն սկսեալ Հալէպի քաղաքապետարանին մէջ իր կազմակերպած տարեկան միջ-

մասնաճիւղային խաղերուն շնորհիւ: Այս խաղերուն կը մասնակցէին արաբական կամ օտար պետութիւններէն զանազան խումբեր, սկառտական խումբերու, շեփորախումբերու անդամներ եւ տարբեր մարզախաղեր կիրարկող մարզիկներ: Պետական պատասխանատուներ եւ մեծ թիւով մարզասէրներ կ'ըլլային այս խաղերուն:

Իսկ ձեր մասին: Մարզական որեւէ ճիւղի կը հետեւի՞ք:

- Ես ընկերային, մարզական հակումներ ունեցող անձնաւորութիւն եմ, պատքէթը հովանաւորելու ու քաջալերելու կողքին կը հետեւիմ լողի ու թենիսի, ընկերոջս՝ Դաւիթ Դաւիթեանի հետ (Սուրբ-Իոյ ախոյեանը 18 յաջորդական տարիներու ընթացքին): Մարզանքի կը հետեւիմ նաեւ մեր ընկերութեան մարզասրահին մէջ:

Իսկ ի՞նչպէս կը յաջողիք համատեղել աշխատանքը եւ մարզական ու ընկերային ձեր հետաքրքրութիւնները:

- Աշխատանքը կը խլէ ժամանակիս մեծ մասը: Կէսօրուան դադարը կը յատկացնեմ մարզանքի, իսկ գիշերը՝ ընկերային ձեռնարկներու:

Հարցազրոյցը վարեց՝
ՄԻԼՍ ՔԱՆԻԱ

The Champs Elysées just steps away and the Parc Monceau nearby

HOTEL

★ ★ ★

PAVILLON MONCEAU

PARIS

Full of charme,
Tastefully decorated 36 rooms and 6 suites with individual heating / air conditioning, direct access telephone line, internet connection, minibar, safety box and satellite TV. Private bathroom with hairdryer.
The suites can accommodate 3 adults or a family with parents and 2 children.

PAVILLON MONCEAU

43 rue Jouffroy d'Abbans 75017 Paris
Tel 331 56 79 25 00 - Fax 331 42 12 99 38
infos@pavillon-monceau.com
www.pavillon-monceau.com

ՄԵԾԱՇՈՒՔ ՓԱՌԱՏՕՆ-ՏՈՂԱՆՑՔ ՀԱՎԷՊԻ ՄԷՋ

ՆՈՒՐՈՒԹ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԵՒ Հ.Մ.Ը.Մ.Ի ՀԻՄՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ 90ԱՄԵԱԿԻ ՏԱՐԵԴԱՐՁՆԵՐՈՒՆ

Թղթակից ՀԱԼԷՊ

Տարիներու իր աւանդութեան հաւատարիմ, Հ.Մ.Ը.Մ.ի Սուրիոյ Շրջանային Վարչութիւնը այս տարի եւս կազմակերպեց փառատօն-տողանցք մը, որ նուիրուեցաւ Հայաստանի անկախութեան եւ Հ.Մ.Ը.Մ.ի հիմնադրութեան 90րդ տարեդարձներուն:

Փառատօն-տողանցքը տեղի ունեցաւ Կիրակի, 1 Յունիս 2008ի կէսօրէ ետք ժամը 4ին, Հալէպի «Ռիայէթ շապապ»ի ֆուլթայօլի դաշտին մէջ, ներկայութեամբ երկու հազարէ աւելի Հ.Մ.Ը.Մ.ական սկաուտներու, մարզիկներու, շեփորախումբի անդամներու եւ աւելիքան ութ հազար հանդիսականներու:

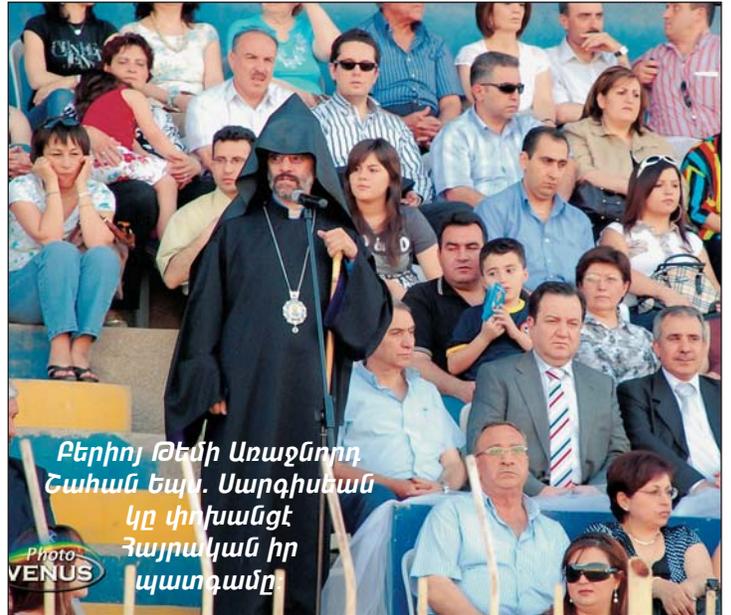
Աւանդական տողանցքը կը հովանաւորէր Բերիոյ Թեմի Առաջնորդ Շահան Եպս. Սարգիսեան: Հանդիսութիւնը իրենց ներկայութեամբ կը պատուէին Հայ Կաթողիկէ համայնքի Հալէպի Առաջնորդ Պետրոս Արք. Միրիաթեան, Սուրիոյ Աւետարանական համայնքի համայնքապետ Վեր. Յարութիւն Սելիմեան, Վահան Մ. Վրդ. Պէրպէրեան, Դամասկոսի մէջ Հայաստանի Հանրապետութեան դեսպան Արշակ Փոլատեան,

Հալէպի մէջ Հ.Հ. գլխաւոր հիւպատոս Արթիւր Մանասէրեան, Սուրիոյ խորհրդարանի երեսփոխան մեթր Սունպուլ Սունպուլեան, Հ.Մ.Ը.Մ.ի Կեդրոնական Վարչութեան ատենադպիր եղբ. Կարպիս Գապասազաբան, Պաաս կուսակցութեան Հալէպի կոմիտէի անդամ եւ մարզական պատասխանատու Անթուան Տէյուպ, Հալէպի մարզական ֆետերասիոնի նախագահ Ահմէտ Մանսուր, Հ.Մ.Ը.Մ.ի Կեդրոնական Վարչութեան նախկին ատենապետ եղբ. Գառ-

նիկ Մկրտիչեան, Կեդրոնական Վարչութեան նախկին անդամ եղբ. Գէորգ Կարապետեան, Ազգ. Գաւառական եւ Քաղաքական ժողովի անդամներ, Հ.Մ.Ը.Մ.ի Սուրիոյ Շրջանային Վարչութեան անդամներ, Հ.Մ.Ը.Մ.ի Քուէյթի վարչութեան անդամներ, ինչպէս նաեւ կազմակերպութիւններու, բարեսիրական եւ միութենական մարմիններու ներկայացուցիչներ եւ հիւրեր:

Այս առիթով Քուէյթէն հրաւիրուած էր Հ.Մ.Ը.Մ.ի ֆուլթայօլի խումբը: Կէ-

Բերիոյ Թեմի Առաջնորդ Շահան Եպ. Սարգիսեան կը փոխանցէ Դայրական իր պատգամը

սօրուն ժամը 2ին տեղի ունեցաւ Փոլիթպոլի եղբայրական մրցում մը՝ Հ.Մ.Ը.Մ-ի Գուէյթի եւ Հալէպի Փոլիթպոլի խումբերուն միջեւ: Մրցումը աւարտեցաւ 5-1 արդիւնքով, ի նպաստ Հալէպի խումբին: Երկու խումբերն ալ պարգեւատրուեցան բաժակով:

Փառատօն-տողանցքին պաշտօնական հանդիսութիւնը տեղի ունեցաւ ժամը 4ին:

Օրուն հանդիսավարներ եղբ. Աբրահամ Եագուպեան (արաբերէնով), քոյրեր Նայիրի Զաքոյեան եւ Լուսին

Սարգիսեան (հայերէնով) փոխն ի փոխ վարեցին հանդիսութիւնը:

Աւանդական տողանցքին բացումը կատարուեցաւ Սուրիոյ եւ Հայաստանի քայլերգներով, ապա եղբ. Աբրահամ Եագուպեան ներկաները հրաւիրեց մէկ վայրկեան յոտնկայս լուծեամբ յարգելու յիշատակը միութեան մեծ ընտանիքէն յաւէտ բաժնուած Հ.Մ.Ը.Մ-ականներու:

Փառատօնը իւրայատուկ էր, որովհետեւ մերթ ընդ մերթ կը ներկայացուէ-

ին կենդանի պատկերներ, որոնց դերակատարները Հ.Մ.Ը.Մ-ի քոյրերն ու եղբայրներն էին:

Առաջին պատկերը կը ներկայացնէր Սուրիան խորհրդանշող պաստառներ՝ նախագահ Պաշար Ասատի, Սուրիոյ եւ Հ.Մ.Ը.Մ-ի դրօշակները եւ այլն: Ապա, երկրորդ ունեցաւ Համագգայինի «Սարգարապատ» պարախումբը:

Արաբերէնով բացման խօսքը արտասանեց Հ.Մ.Ը.Մ-ի Հալէպի տեղական վարչութեան ատենապետ եղբ. Աբրահամ Եագուպեան: Ան իր խօսքին մէջ բարձր գնահատեց Սուրիոյ կառավարութեան վերաբերմունքը Հ.Մ.Ը.Մ-ի նկատմամբ: Եղբ. Եագուպեան աւելցուց, որ Հ.Մ.Ը.Մ-ի մարզական յաղթանակները եւ սկաուտական խիտ ու կազմակերպուած շարքերը միշտ մեծ պատիւ բերած են Սուրիոյ, Հ.Մ.Ը.Մ-ի անունը բարձր պահելով: Եղբ. Աբրահամ Եագուպեան ի սրտէ շնորհակտրեց Հ.Մ.Ը.Մ-ի 90ամեակը եւ անոր դրօշը բարձր պահող անցեալի ու ներկայի բոլոր Հ.Մ.Ը.Մ-ականները:

Օրուն երկրորդ պատկերը նուիրուեցաւ Հ.Մ.Ը.Մ-ի հիմնադրութեան 90ամեակին, Հայաստանի եւ Հ.Մ.Ը.Մ-ի դրօշներէն զատ ներկայացուեցաւ մարզական պատկեր մը՝ գլանով եւ գաւազաններով:

Ապա, Հ.Մ.Ը.Մ-ի հիմնադրութեան

90ամեակին առիթով ելույթ ունեցաւ Սուրիոյ Շրջանային Վարչութեան ատենապետ եղբ. Բաֆֆի Տէր Աբրահամեան: Ան ըսաւ. «Այսօր, երբ յետադարձ ակնարկով մը կը փորձենք արժեւորել Հ.Մ.Ը.Մ-ի 90ամեայ գործունէութիւնը, կու գանք հաստատելու, որ Հ.Մ.Ը.Մ-ը հայ նորահաս սերունդներու հոգիներուն մէջ զօրացուց հաւատքի, յոյսի եւ ազգային հպարտութեան գիտակցութիւնը: Իր հիմնադրութենէն ի վեր, մարզական միութիւն մը ըլլալէ աւելի, եղաւ զաղափարի միութիւն մը, սկստական վաշտեր ըլլալէ աւելի եղաւ դաստիարակչական միութիւն մը, ուստի, մարզախաղերու ձեւերը եւ սկստական բանակումները միայն միջոցներ հանդիսացան իրագործելու համար Հ.Մ.Ը.Մ-ի վսեմ նպատակը, որ կը նպատակադրէր Սփիւռքի նորահաս սերունդի զաւակները համախմբել, անոնց հոգիներուն մէջ դարբնելու համար մէկ ազգի եւ մէկ հայրենիքի պատկանելիութեան զգացումը»:

Շարունակելով, եղբ. Բաֆֆի շեշտեց. «Ահա ճիշդ ասոր համար է, որ Հ.Մ.Ը.Մ. եղաւ եզակի միութիւն մը, եզակի իր նպատակով, եզակի իր գաղափարով ու նշանաբանով, եզակի աշխարհացրիւ իր 99 մասնաճիւղերով եւ բազմաճազար համակիրներով, որոնք հաւատացին Հ.Մ.Ը.Մ-ին եւ անվերապահ վստահութիւն ցուցաբերեցին անոր, իրենց զաւակները անդամագրե-

Ձախին՝ Եղբ. Աբրահամ Եագուպեան կ'արտասանէ արաբերէն խօսք: Աջին՝ Հ.Մ.Ը.Մ-ի Սուրիոյ Շրջանային Վարչութեան ատենապետ եղբ. Բաֆֆի Տէր Աբրահամեան խօսքի պահուն:

լով Հ.Մ.Ը.Մ-ի շարքերուն, որովհետեւ քաջ գիտակցեցան, որ Հ.Մ.Ը.Մ-ը դարբնոց է, դպրոց է, եկեղեցի է, ուր սերունդները կը դաստիարակուին մարդկային եւ ազգային վեհ առաքինութիւններով»:

Տօնակատարութեան երրորդ պատկերը ներկայացուելէ առաջ դաշտ ներկայացան Հ.Մ.Ը.Մ-ի մարտարուեստի խումբերը՝ քարաթէյի, մարմնամարզի, ուիթմիկ խումբերը, ինչպէս նաեւ՝ Հայ Սեւ Գօտիներու Միութեան (ABBA) քոնկ-ֆու ուու-շուի, սանտայի, թայ-չիի մարզիկները, որոնք կատարեցին մարտարուեստի ցուցադրութիւններ, ար-

ժանանալով ներկաներու մեծ հետաքրքրութեան: Ապա ներկայացուցաւ Հայաստանի անկախութեան 90ամեակին նուիրուած պատկերը՝ Արարատի խորհրդանշանով, Հայաստանի զինանշանով եւ Եռագոյն դրօշով: Ասոնց կողքին ելույթ ունեցան Համազգայինի «Սարգարապատ» եւ «Շուշի» պարախումբերը:

Գեղարուեստական յայտագիրը ընդգրկեց նաեւ ասմունք. քոյր Սարին Փոլատեան ասմունքեց համադրական կտոր մը Յովհաննէս Շիրազէն՝ «Հայոց Տանթէականը», Պարոյր Սեւակէն՝ «Ղօղանջ Եղեռնականը», Գէորգ Էմինէն՝ «Սասունցիների պարը» եւ Անդրանիկ Ծառուկեանէն՝ «Թուղթ Առ Երեւանը»:

Հայաստանի անկախութեան 90ամեակին առիթով օրուան պատգամը փոխանցեց եղբ. Աւօ Գաթրճեան: Ան ըսաւ. «28 Մայիս 1918ը միայն հիմը չդրաւ Հայաստանի պետականութեան, այլ՝ հայու հպարտութեան ու վերելքի զգացումներուն առընթեր, առաջին անգամ ըլլալով սկսաւ ձեւաւորուելի Հայ Դատի պայքարի ըմբռնումը, Հայաստանի ամբողջականութեան պահանջին իրագործումը, որ մեր բռնազրաւեալ հողերու ազատագրման երազին թեւ ու թափ տուաւ եւ երկար տարիներ սերունդներ մեծցուց՝ հայութեան վեհ իտեպներուն ծառայելու պատրաստակամութիւն ներշնչելով անոնց»:

Եղբ. Գաթրճեան շեշտեց, որ «Այսօր, Մայիս 28ի յաղթանակի տօնակատար-

Եղբ. Աւօ Գաթրճեան կը փոխանցէ Մայիս 28ի խօսքը:

Վեթերաններու յիշատակի նկար:

րութեան առիթով, անգամ մը եւս դիտակցինք, որ մենք ենք, որ ջահակիր պիտի դառնանք միասնութեան ոգիին եւ զայն վառ պիտի պահենք իւրաքանչիւր հայու հոգիին մէջ, խորհրդանշելով հայ ժողովուրդի անխախտ կամքն ու համբերութիւնը, դարերէ ի վեր պահած իր մէջ՝ իբրեւ ապագայի գերագոյն տեսլական»:

Եղբ. Աւօ Գաթրճեան խօսքը ավարտեց ըսելով. «Հայաստանի Անկախութեան 90րդ տարեդարձին առիթով, ազգովին պարտաւոր ենք յարգելու յիշատակը հայ ժողովուրդի բոլոր զաւակներուն, որոնք Հայոց Յեղասպանութենէն երեք տարի ետք, հաւատքով ու կամքով համախմբուեցան հայրենիքի կերտման տեսլականին շուրջ»:

Հ.Մ.Լ.Մ.ի Սուրբոյ Շրջանային Վարչութիւնը, Առաջնորդ Շահան Եպս. Սարգիսեանի ձեռամբ, յատուկ յուշանուէրներով պատուեց Դամասկոսի մէջ Հայաստանի Հանրապետութեան դեսպան Արշակ Փոլատեանը, Պաաս կուսակցութեան Հալէպի կոմիտէի անդամ եւ մարզական պատասխանատու Անթուան Տէյուպն ու Հալէպի մարզական Ֆետերասիոնի նախագահ Ահմէտ Մանսուրը:

Ութ հազար հանդիսականները անհամբեր կը սպասէին փառատօնին տողանցքը, ուր պիտի տողանցէին Հալէպի, Գամիշլիի, Դամասկոսի, Լաթաքիոյ, Քեսապի, Քուէյթի, ինչպէս նաեւ Իրա-

քի մօտաւորապէս 2500 սկաուտներ եւ մարզիկներ, առաջնորդութեամբ Հ.Մ.Լ.Մ.ի Հալէպի, Գամիշլիի եւ Լաթաքիոյ շեփորախումբերուն:

Տողանցքը առաջնորդուեցաւ պատուոյ դրօշակակիրներու կողմէ, Սուրբոյ, Հայաստանի եւ Հ.Մ.Լ.Մ.ի դրօշներով, Սուրբոյ, Հայաստանի եւ Հ.Մ.Լ.Մ.ի զինանշաններով, նախագահ Պաշար Ասատի, Հ.Մ.Լ.Մ.ի վահանին եւ 90ամեակը նշող ցուցատախտակներով: Անոնց անմիջապէս կը յաջորդէր Գամիշլիի շեփորախումբը:

Մէջընդմէջ, հանդիսականներու ոգեւորիչ ծափերն ու կանչերը յաւելեալ փայլք մը կու տային տողանցքին:

Տողանցքին անակնկալն էր Սուրբոյ երեմնի արտոյեան (1962 եւ 1963) Հ.Մ.Լ.Մ.ի Ֆուլթպոլի 50ի մօտ երէցներու փաղանգը, զոր կ'առաջնորդէր վաստակաշատ բերդապահ, խմբապետ եղբ. Անդրանիկ Սիւլեքճեան:

Սկաուտական եւ մարզական խումբերու տողանցքն էր, խօսք առաւ Առաջնորդ Շահան Եպս. Սարգիսեան: Ան ողջունեց հայ ժողովուրդն ու Հ.Մ.Լ.Մ.ը: Ողջունեց Հայաստանի Հանրապետութիւնը ու մանաւանդ անկախութիւնը ձեռքբերողները: Դրուատեց Հ.Մ.Լ.Մ.ը ու անոր տարած մեծ աշխատանքը, որ տասնեակ տարիներ Սփիւռքի մէջ եղաւ հայապահպանման նուիրական գործ:

Ապա, «Յառաջ նահատակ» քայլեր-

գով տօնակատարութիւնը հասաւ իր ավարտին:

Փառատօնին ավարտին, ազգային-յեղափոխական երգերով ելոյթ ունեցաւ երգիչ Յովսէփ Գասպարեան, աւելի եւս խանդավառելով ներկաները:

Հուսկ, ներկայ հազարաւոր հանդիսականները փառատօն-տողանցքն մեկնեցան հպարտութեան զգացումներով, յուզուած, քիչ մը աւելի հայացած եւ ազգային գիտակցութեամբ լիցքաւորուած:

ՅԱՂԹԱՆԱԿԻ ԽՐԱԽՃԱՆՔԸ

Փառատօն-տողանցքն ետք, երեկոյեան, տեղի ունեցաւ յաղթանակի խրախճանքը, որուն ներկայ գտնուեցան Հ.Մ.Լ.Մ.ի Կեդրոնական Վարչութեան անդամ եղբ. Կարպիս Գապասագալեան, Կեդրոնական Վարչութեան նախկին ատենապետ եղբ. Գառնիկ Մկրտիչեան, Կեդրոնական Վարչութեան նախկին անդամ եղբ. Գէորգ Կարապետեան, Շրջանային Վարչութեան անդամներ, Հ.Մ.Լ.Մ.ի Իրաքի եւ Քուէյթի վարչութիւններու անդամներ, պատկան մարմիններու ներկայացուցիչներ եւ հարիւրաւոր Հ.Մ.Լ.Մ.ականներ:

Օրուան հանդիսավար եղբ. Արմէն Քէօշկէրեան բարի գալուստ մաղթեց ներկաներուն եւ շնորհակալութիւն յայտնեց փառատօն-տողանցքի մասնակիցներուն: Ապա ան հրաւիրեց երգիչ Գօգօ Թիւթիւնճեանը, որ ազգային-յեղափոխական երգերով խանդավառեց ներկաները:

Դադարին, Հ.Մ.Լ.Մ.ի Քուէյթի վարչութիւնը «Մառաշուտեան» շքանշանով գնահատեց երկար տարիներ միութեան ծառայած եղբ. Ժանօ Պէպէճեանը: Շքանշանի տուչութիւնը կատարուեցաւ Հ.Մ.Լ.Մ.ի Կեդրոնական Վարչութեան անդամ եղբ. Կարպիս Գապասագալեանի ձեռամբ (մանրամասնութիւնները յաջորդիւ):

Այնուհետեւ խրախճանքը շարունակուեցաւ մինչեւ ուշ գիշեր:

(Լուսանկարները՝ «ՖՈՒՕՎ ԿԵՆԻԻՍ»ի):

Հ.Մ.Ը.Մ. ՀԱՎԵՊ. ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՑԵՂԱՄՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՈԳԵԿՈՉՄԱՆ ՁԵՌՆԱՐԿՆԵՐՈՒ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

պանութեան զոհերու յիշատակին մատուցած հոգեհանգստեան արարողութեան:

24 Ապրիլ 2008ի առաւօտեան, կազմ ու պատրաստ, սկաուտները ներկայ էին Ազգային գերեզմանատուն, ծառայելու համար մեր նահատակներուն յիշատակը յարգելու եկող հարիւրաւոր հայորդիներուն, ինչպէս նաեւ աջակցելու դիւանագիտական

րի կորիզի քոյրերն ու եղբայրները, ինչպէս նաեւ Հ.Մ.Ը.Մ-ի Սուրիոյ Շրջվարչութեան եւ Շրջանային Սկաուտ-Խորհուրդի ներկայացուցիչները ներկայ գտնուեցան Տէր Զօրի յուշահամալիրին մէջ տեղի ունեցած հսկումի արարողութեան, զոր գլխաւորեց Լիբանանի Հայոց Թեմի Առաջնորդ Գեղամ Եպս. Խաչերեան: Հսկումի արարողութեան ներկայ էր Հայաստանէն ժամանած պատւիրակութիւն մը:

27 Ապրիլ 2008ի առաւօտեան կանուխ ժամերուն, ուխտաւոր երիտասարդութեան հետ Տէր Զօր հասաւ Հալէպի մասնաճիւղի խմբապետութիւնը, 80 քոյր-եղբայրներով եւ շեփորախումբը՝ 50 անդամներով: Շեփորախումբին կողմէ Սուրիոյ եւ Հայաստանի քայլերգներու նուագին հետ սկիզբ առին ոգեկոչման արարողութիւնները: Քոյր-եղբայրները մասնակցելէ ետք Ս. եւ անմահ պատարագին, լսեցին պատգամը օրուան պատարագիչ Գեղամ Եպս. Խաչերեանին: Ապա անոնք ուղղուեցան Հայկական Յեղասպանութեան թանգարան եւ անմահութեան յուշակոթողին առջեւ ծնրադիր՝ «Տէր Ողորմեա» եւ յե-

Թղթակից ՅԱԼԵՊ

Ինչպէս ամէն տարի, այս տարի եւս Հ.Մ.Ը.Մ-ի Հալէպի մասնաճիւղը իր գործօն մասնակցութիւնը բերաւ Հայկական Յեղասպանութեան ոգեկոչման հանդիսութիւններուն, անգամ մը եւս վերահաստատելով, որ ինք հաւատարիմ ժառանգորդն է Հայկական Յեղասպանութեան նահատակ Շաւարշ Քրիսեանի եւ իր գաղափարակից եղբայրներուն:

Հալէպի մասնաճիւղի սկաուտական միաւորներն ու շեփորախումբը, 200 քոյր-եղբայրներու մասնակցութեամբ, սկաուտական լման տարազով ու գիտակից կեցուածքով ներկայ գտնուեցան Հայկական Յեղասպանութեան 93ամեակի միջ-համայնքային ոգեկոչման հանդիսութեան, որ տեղի ունեցաւ 23 Ապրիլ 2008ի երեկոյեան, Հալէպի Ս. Աստուածածին եկեղեցոյ մէջ: Կարգ-կանոն հաստատելու կողքին, սկաուտները իրենց մասնակցութիւնը բերին մոմավառութեան եւ Հայկական Յեղաս-

մարմիններու համար Հայաստանի Հանրապետութեան հիւպատոսարանին կազմակերպած ծաղկեմատոյցի արարողութեան, Հայկական Յեղասպանութեան զոհերու յուշարձանին առջեւ:

Սկաուտները մօտ եօթը ժամ արեւուն տակ մոմ ու խունկ ծախելէ ետք, օրինապահ շարքերով, շեփորախումբի առաջնորդութեամբ, մեկնեցան Ազգ. գերեզմանատան մէջ գտնուող Հայկական Յեղասպանութեան զոհերու յուշարձանին մօտ եւ իրենց յարգանքի տուրքը մատուցեցին վայրկեան մը լուռութեամբ ու վարդերու գետեղումով: Ապա, անոնք առաջնորդուեցան Հ.Մ.Ը.Մ-ի դամբարան, ուր «Յառաջ նահատակ» քայլերգով վերջ գտաւ արարողութիւնը:

● **ՏէՐ ԶՕՐԻ** մէջ, 26 Ապրիլ 2008ի յետ միջօրէին, Հ.Մ.Ը.Մ-ի Տէր Զ-

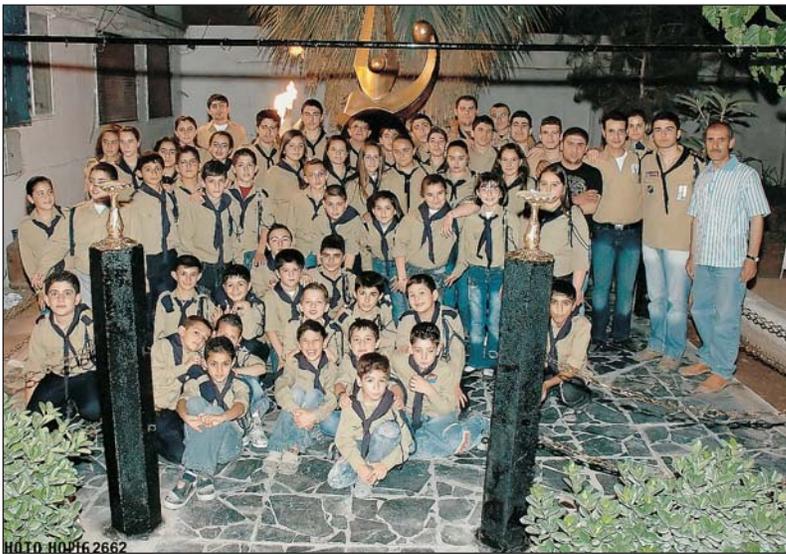

ղափոխական երգեր մեկնաբանեցին, միջնորդորտը աւելի յուզիչ, ազդեցիկ եւ խորհրդաւոր դարձնելով: Ուխտագնացութեան վերջին հանգրուանը Տէր Զօրի կախուած կամուրջէն Եփրատի ափին կարմիր վարդեր նետելն էր, ի յիշատակ 1915ի բիւրաւոր նահատակներուն:

Հ.Մ.Ը.Մ.ական քոյր-եղբայրները անգամ մը եւս վերանորոգեցին իրենց ուխտը՝ դրօշակիրը ըլլալու Հայ Դատի աշխատանքներուն ու պահանջատիրութեան:

Հ.Մ.Ը.Մ.Ի ԳԱՄԻՇԼԻԻ ՄԱՍՆԱԾԻՂԻՆ ՄՈՄԱՐՇԱԲԸ

Մարալ Կենճոյեան ԳԱՄԻՇԼԻ

Հայկական Ֆեդասպանութեան 93ամեակի ոգեկոչման ձեռնարկներու շարքին, Զորեղջաբթի, 23 Ապրիլ 2008ի երեկոյեան ժամը 7.30ին, գաղութին կեդրոնական յանձնախումբին նախաձեռնութեամբ եւ Հ.Մ.Ը.Մ.ի շեփորախումբին առաջնորդութեամբ, Գամիշլիի սկաուտները, Ս.Ե.Մ.ի եւ Պատանեկան Միութեան անդամները, ժողովուրդի հոծ բազմութեան մը հետ, իրենց մասնակցութիւնը բերին Եղեռնի նահատակներու ոգեկոչման մոմարշաւին:

Գամիշլիի հայաչէն թաղամասերը շրջելով անոնք հասան մինչեւ Ազգ. Առաջնորդարան, Հայկական Ֆեդասպանութեան նահատակներու յիշատակին կառուցուած յուշակո-

թող, ուր Վահան Վարդապետ Պէրպէրեան Տէրունական աղօթք արտասանելով՝ հոգիներու հանգստութիւն խնդրեց հայ ազգի բոլոր նահատակներուն համար: Այնուհետեւ, սկաուտները մէկ առ մէկ մոմեր վառեցին յուշակոթողի պատուանդանին վրայ:

Յաջորդ օր, Հ.Մ.Ը.Մ.ի սկաուտները իրենց յարգանքի տուրքը մատուցանեցին Ապրիլեան նահատակներու յիշատակին: Այս առիթով, Ազգ. Առաջնորդարանի յուշարձանին առջեւ հոգեհանգստեան պաշտօն կատարուեցաւ եւ ծաղկեպուսակներու գետեղում տեղի ունեցաւ, ապա ժողովուրդին հետ տողանցելով՝ սկաուտները հայ կաթողիկէ եկեղեցւոյ շրջափակին մէջ գտնուող յուշակոթողին առջեւ ծաղկեպսակ մը գետեղեցին:

Հ.Մ.Ը.Մ.Ի ՍՈՒՐԻՈՅ ՄԿԱՌԻՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐՈՒ ՏԱՄՆԵՐՈՐԴ ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎԸ ՀԱԷՊԻ ՄԷՋ

Թղթակից ՀԱԼԷՊ

ՀՄԸՄ-ի Սուրիոյ Շրջանային Սկստակական Խորհուրդը չրջանի Սկստակական Խորհուրդներու իր 10րդ խորհրդաժողովը կատարեց իրականի, 4 Մայիս 2008ին, «Արամ Մանուկեան» ժողովրդային տան «Լեւոն Շանթ» սրահին մէջ: Խորհրդաժողովին իրենց մասնակցութիւնը բերին ՀՄԸՄ-ի Դամասկոսի, Գամիշլիի, Լաթաքիոյ, Քեսապի եւ Հալապի մասնաճիւղերու Սկստակական Խորհուրդներու քոյրերն ու եղբայրները: Ներկայ եղան նաեւ Շրջանային Խորհուրդի կազմը, Շրջանային Վարչութեան ներկայացուցիչ եղբ. Արմէն Քէօզկէրեան եւ Շրջանային խմբապետ եղբ. Լեւոն Իսկէնտէրեան:

Խորհրդաժողովը բացուեցաւ «Յաւազ նահատակ» քայլերգով, ապա Շրջանային Խորհուրդի ատենապետ եղբ. Մանուկ Քէօզկէրեան բարի գալուստ մաղթեց ներկաներուն, շնորհաւորեց նորակազմ խորհուրդները եւ ծանօթացուց զանոնք: Եղբ. Մանուկ իր բացման խօսքին մէջ գնահատեց խորհուրդներու աշխատանքն ու անսակարկ նուիրումը, ուժ եւ կորով մաղթեց անոնց, յանուն մեր ապագայ սերունդին առողջ դաստիարակութեան: Ապա, ան ամփոփ ձեւով զեկուցեց Շրջանային Սկստակական Խորհուրդի գործունէու-

թեան մասին եւ ներկայացուց անոր յաւաքիկայ ծրագիրները:

Յաջորդաբար, իւրաքանչիւր մասնաճիւղի Սկստակական Խորհուրդ ներկայացուց իր կազմին գործունէութեան զեկուցքը: Ապա քննարկուեցան օրակարգի մնացեալ կէտերը:-

-Միջ մասնաճիւղային տողանցք:

-Աստուածածնայ տօնին առիթով Քեսապի մէջ տեղի ունենալիք միջ-մասնաճիւղային տողանցք:

-Տարեկան ընդհանուր բանակումներ եւ խարուկահանդէսներ, որոնք այս տարի պիտի նուիրուին ՀՄԸՄ-ի 90ամեակին:

-Խմբապետի աստիճանի դասընթացք:

-Միջ-մասնաճիւղային բանակում՝ նուիրուած ՀՄԸՄ-ի 90ամեակին:

-Սկստակական Վկայեալ կարգի նիւթերու ծանօթացում:

-Դաստիարակչական ու հրատարակչական բաժինը ամէնէն կարեւոր բաժինն է Շրջանային Խորհուրդի գործունէութեան: Խորհուրդը կը հրատարակէ «Սկստակ Զայն», «Մոկլի» պարբերականները, իսկ վերջերս հրատարակեց «Գիծ եւ գոյն» պրակը, սթիքըրներ, որմազդներ եւ այլն: Խորհուրդը յաճախ սկստակական դասագիրքերով կ'օժտէ կազմերը: Խօսուեցաւ դասընթացքներ կազմակերպելու եւ շարքերը վկայականներով ու աստիճաններով օժտելու անհրաժեշտութեան մասին:

-«Սկստակ Օր», «Մոկլի Օր»: Ասոնց կողքին ողջունելի որոշումով մը

ժողովը որդեգրեց «Երէցի Օր»ը, Նոյեմբեր ամսուան մէջ, նուիրուած՝ ՀՄԸՄ-ի հիմնադրութեան: Այդ օրը պիտի ըլլայ ծառայութեան օր եւ երէց եղբայրները բարեսիրական որեւէ հաստատութեան ծառայութիւն մը պիտի մատուցանեն:

Այս առիթով մասնաճիւղերուն տրուեցաւ դաստիարակչական յատուկ ուղեգիր: Առաջարկուեցաւ, որ Սկստակական Խորհուրդները իրենց անմիջական մասնակցութիւնը բերեն Սուրիոյ սկստակական պետական Ֆետերասիոնի կազմակերպած բոլոր ձեռնարկներուն: Առաջարկուեցաւ նաեւ, որ բոլոր մասնաճիւղերը Ապրիլեան ուխտադնացութեան մասնակցին նոյն օրը:

Փակման խօսքով հանդէս եկաւ Շրջանային Վարչութեան ներկայացուցիչ եղբ. Արմէն Քէօզկէրեան: Շնորհաւորելով նորակազմ խորհուրդները, ան թելադրեց որ կազմերը իրենց սկստակական աշխատանքները համադրուած ձեւով կատարեն եւ հարթեն բոլոր տեսակի դժուարութիւնները: Մասնակիցներուն ան մաղթեց քաջառողջութիւն, յաջողութիւն, իրենց կեանքին ու գործունէութեան մէջ փոխադարձ սէր, յարգանք եւ հնազանդութիւն, յարատեւելու եւ իրագործելու համար ծրագրուած աշխատանքները՝ յանուն ՀՄԸՄ-ի հզօրացման եւ բարգաւաճման:

Ժողովը փակուեցաւ յետմիջօրէի ժամը 5ին, «Ով Հայ Արի» քայլերգով:

ՏԱՐՈՒԷ-ՏԱՐԻ ՆՈՐ ԱՃ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՂ ՄՐՑԱՇԱՐՔԸ՝ Հ.Մ.Ը.Մ.-ՖՐԱՆՍԻ «ՍՈՒՐԷՆ ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ» ՄԻՋ-ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԲԱԺԱԿԸ

Սեւան Նազարեան ՓԱՐԻՉ

Այս տարի եւս Հ.Մ.Ը.Մ.-Ֆրանսի վարչութիւնը յաջողեցաւ իրականացնել աւանդուիթեան վերածուած մարզական միջ-եւրոպական մրցաշարքը՝ «Սուրէն Մուրատեան» բաժակը:

Հ.Մ.Ը.Մ.-ի գաղափարախօսութիւնն է մարզանքի եւ մարմնակրթանքի միջոցով հասնիլ հայ պատանիին ու երիտասարդին, պատրաստել օրինակահաղաքացին ու անոր ջամբել հայեցի դաստիարակութիւն:

Այս տարուան մասնակիցներուն շրջագիծը աւելի ծաւալուն էր՝ Եւրոպայի երկիրներէն իրենց մասնակցութեան

«այո»ն ըսած էին Յունաստանը, Շուէտը, Հոլանտան, Լոնտոնը, Վիեննան, Գերմանիան, բայց նաեւ Նիսն ու Մարսէյը, թիւով աւելի քան 165 մարզիկ, ներառեալ՝ Փարիզը, պասքէթի եւ ֆութպոլի իրենց խումբերով:

Փարիզեան արուարձան՝ Իսի լէ Մուլինոյի «Ալէն Միմուն» մարզադաշտին մէջ, 10-11 Մայիսին, տեղի ունեցան պասքէթի եւ ֆութպոլի մրցումները:

Նորութիւն էր խաղերուն ներգրաւուած պասքէթի իգական հատուածը, որ նոր եռանդ բերաւ ընդհանուր մթնոլորտին:

Ճակատումները երկարեցան երկու օրուան վրայ եւ իրարու դէմ հանցին գրեթէ բոլոր խումբերը:

Ֆութպոլի մրցումներուն կը մաս-

նակցէին Հ.Մ.Ը.Մ.-Շուէտ, Հ.Մ.Ը.Մ.-Լոնտոն, Հ.Մ.Ը.Մ.-Ալմելօ (Հոլանտա) եւ Հ.Մ.Ը.Մ.-Ֆրանս (Փարիզ): Պասքէթի տղոց խումբերն էին Հ.Մ.Ը.Մ.-Աթէնք, Հ.Մ.Ը.Մ.-Լոնտոն, Հ.Մ.Ը.Մ.-Ֆրանս, Վիեննայի «Արարատ» Միութիւն, Նիսի Մարզական Միութիւն եւ Տիւզպուրկի (Գերմանիա) Հայոց Մարզական Միու-

Թիւն: Պասքէթի աղջկանց խումբերն էին Հ.Մ.Ը.Մ.-Արծիւ (Մարսէյ), Հ.Մ.Ը.Մ.-Լոնտոն եւ Վիեննայի «Արարատ» Միութիւն:

Մարզահամալիրին մէջ, մարզիկներն ու մարզասէրները խաղերու միջոցին, համաձայն իրենց հետաքրքրութեան, դաշտ «կը փոխէին»՝ քաջալերելու համար իրենց թէ՛ այլ մասնակից խումբերը:

Խաղերուն առընթեր կար եռուգեռը, միասին ըլլալու եւ իրարմով հզօրացած զգալու անշրջանցելի իրողութիւնը:

Յաջորդ օր՝ Կիրակի, 11 Մայիսին, տեղի ունեցան աւարտական խաղերը, որոնց արդիւնքը ներկայացուց հետեւալ պատկերը:-

Ֆուտպոլ՝ առաջին Հ.Մ.Ը.Մ.-

Ֆրանսա, երկրորդ Հ.Մ.Ը.Մ.-Շուէտ, երրորդ դիրքը գրաւեց Հ.Մ.Ը.Մ.-Ալմեյո, իսկ չորրորդ դիրքը՝ Հ.Մ.Ը.Մ.-Լոնտոն:

Պասթէթի տղոց մրցումները աւարտեցան հետեւեալ արդիւնքով՝ առաջին Հ.Մ.Ը.Մ.-Աթէնք, երկրորդ՝ «Արարատ» Վիեննա, երրորդ՝ Հ.Մ.Ը.Մ.-Ֆրանսա, չորրորդ՝ Գերմանիա, հինգերորդ Նիս եւ վեցերորդ Հ.Մ.Ը.Մ.-Լոնտոն:

Պասքէթի աղջկանց առաջնութիւնը խլաց Հ.Մ.Ը.Մ.-Արծիւ, երկրորդ դիրքը ձգելով Հ.Մ.Ը.Մ.-Լոնտոնին, իսկ երրորդութիւնը՝ Վիեննայի «Արարատ»ին:

Ֆուտպոլի աւարտական մրցումէն ետք տեղի ունեցաւ կալալի մրցում մը՝ Հ.Մ.Ը.Մ.-ի նախկին մարզիկներու հաւաքականի մը եւ Հ.Մ.Ը.Մ.-Ֆրանսի ներկայ ներկայացուցչական խումբին միջեւ, որ լրացուած էր մասնակից այլ

խումբերէ խաղացողներով: Այս խաղին արդիւնքը չէր հետաքրքրականը (որ ի նպաստ երիտասարդներուն էր), որքան հանդիպումը՝ սերունդներու...:

Կիրակի, յետմիջօրէի ժամը 4.30ին տեղի ունեցաւ փակման հանդիսութիւնը, որուն ներկայ էին Իսի լէ Մուլի-նոյի նախարար-քաղաքապետ Անտրէ Սանթինի, քաղաքին մարզական պատասխանատու Միշէլ Մազրան, քաղաքապետութեան փոխանորդներ՝ Նիքոլ Եսայեան եւ Յարութ Խանճեան, Հ.Մ.Ը.Մ.-ի Կեդրոնական Վարչութեան Եւրոպայի ներկայացուցիչ եղբ. Հրաչ Սիսեւեան, վարչականներ, Հ.Մ.Ը.Մ.-ականներ, համակիրներ, ծնողներ եւ հիւրեր:

Հ.Մ.Ը.Մ.-Ֆրանսի շեփորախումբի նուագով եւ սկաուտներու առաջնորդութեամբ տողանցեցին մրցաշարքին մասնակից մարզիկները:

Զոյգ քայլերգներու ունկնդրութենէն ետք, Հ.Մ.Ը.Մ.-Ֆրանսի վարչութեան անունով խօսք առաւ եղբ. Լեոն Պաղտասարեան, որ բարի գալուստ մաղթեց ներկաներուն: Ան մատնանչեց, թէ այսօրուան եղբայրական միջնորդութեան խօսուն վկան է 1918ին հիմնուած 90ամեայ Հ.Մ.Ը.Մ.-ի յաջողութեան, որ իր 99 մասնաճիւղերով եւ 26 հազար անդամներով կը գործէ աշխարհի տարածքին:

Եղբայրը շնորհակալական իր խօսքը ուղղեց մասնակից շրջաններուն, ինչպէս նաեւ քաղաքապետին, որուն նեցուկը միշտ նպաստած է «Սուրէն Մուրատեան» մրցաշարքի յաջողութեան:

Այնուհետեւ ելոյթ ունեցաւ նախարար-քաղաքապետ Անտրէ Սանթինի, որ հայկական գաղութի իր ծանօթութեամբ բարձր գնահատեց Հ.Մ.Ը.Մ.-ի այս նախաձեռնութիւնը, զայն դասելով

հայ ժողովուրդի ողիմպիական խաղերու շարքին: Ան իր պատրաստակամութիւնը յայտնեց միշտ հիւրընկալելու Հ.Մ.Լ.Մ.ը Իսի լէ Մուլինոյի մէջ:

Նախարար-քաղաքապետը իր խօսքին մէջ ջատագովեց հայ ժողովուրդին աշխատունակութիւնն ու իր հայրենիքին բարգաւաճման նպաստող տարր մը ըլլալու երեւոյթը:

Մարզական պատասխանատու Միշէլ Մազրան, որ առաջին անգամ ըլլալով կը գտնուէր Հ.Մ.Լ.Մ.-Ֆրանսի մրցաշարքին, իր զարմանքն ու գոհունակութիւնը յայտնեց ի դիմաց նման թիւի ու կազմակերպուած հանդիսութեան մը համար:

Հ.Մ.Լ.Մ.ի Կեդրոնական Վարչութեան անունով ելոյթ ունեցաւ Եւրոպայի ներկայացուցիչ եղբ. Հրաչ Սիսեռեան: Ան արժեւորեց սերունդներու յիշողութեան մէջ մասնաճիւղի հիմնադիր անդամներու յիշատակը անմահացնելու երեւոյթը, ինչպէս՝ Հ.Մ.Լ.Մ.-Ֆրանսի համար «Սուրէն Մուրատեան»ի անունը կրող մրցաշարքը, որ 1985էն ի վեր վառ կը պահէ միութեան տարիներու ծառայութիւն ունեցող եղբոր յիշատակը: Մրցաշարք, որ առիթ կը ստեղծէ հայկական միջնորդութի մէջ երիտասարդութեան համախմբման: Այնուհետեւ ան ընթերցեց Հ.Մ.Լ.Մ.ի Կեդրոնական Վարչութեան խօսքը՝ Հ.Մ.Լ.Մ.ի հիմնադրութեան 90ամեակին նուիրուած:

Ապա կատարուեցաւ մրցանակներու բաշխումն ու յուշանուէրներու փոխանակումը: Բաժակներ ստացան մրցանակակիր խումբերէ բացի, «Տիպար մարզիկ»ներ (Ֆուլթալո՛՝ Վահէ Մելիքեան «Արարատ» Վիեննա, պասքէթ՝ Յովսէփ Մաստեսեան Հ.Մ.Լ.Մ.-Շուէտ, Մանոն Ղազարեան Հ.Մ.Լ.Մ.-Արժիւ), իսկ «Տիպար խումբ»ի բաժակին արժանացաւ Հ.Մ.Լ.Մ.-Ալմերոն:

«Սարդարապատ» յաղթբերդի կշռոյթով տողանցող մարզիկները հայ ժողովուրդի գոյատեւման փաստը տուող յաղթական եւ յուզիչ աւարտ մը ներշնչեցին ներկաներուն:

Նոյն երեկոյեան, ՓԱՄի սրահին մէջ, Իսի լէ Մուլինո, տեղի ունեցաւ մարզիկներուն նուիրուած ճաշկերոյթ-պարահանդէսը: Երեկոն կը խանդավառէր Մարսէլէն «Մասիս» խումբը:

Հ.Մ.Լ.Մ.-Ֆրանսիատե նապետ՝ Եղբ. Լեւոն Պաղտասարեան:

Նախարար-քաղաքապետ Անտրէ Սանթրին:

Հայկական երգեր, պարեղանակներ, քոչարի եւ օտար նուազներ ճոխանցուցին միջնորդութիւնը:

Մրցաշարքին մասնակիցները եկած էին Եւրոպայի տարբեր երկիրներէն, իրենց հետ բերած էին տարբեր ժողովուրդներու մշակոյթներուն հոտն ու միջնորդութիւնը, կրած էին անոնց լեզուա-

կան թէ մտածողական ազդեցութիւնները, սակայն քերթելի էր այդ մաշկը, յատկին էր հայկական երանգը, անջնջելի խաւը, նաեւ՝ անքակտելի շողկապը, որուն պաշտպանութեան գինուորագրուած միութիւնը կը մնայ Հ.Մ.Լ.Մ.ը:

Մ Տ Ա Յ Ա Ն Բ
Թ Ր Բ Ա Կ Ա Ն Գ Ի Շ Ե Ր
 («Գառնի») մատենաշար Ուսանողական թիւ 37)
 Հեղինակ՝ Ֆիլիփ Վիտրլիէ: Թարգմանութիւն՝ Ալեքսանդր Թոփչեանի: Խմբագիր՝ Վարուժան Արք. Հերկելեան:

Հ.Մ.Ը.Մ.Ի ԱԹԷՆՔԻ ՊԱՍՔԵԹՊՈՒԻ ՏՂՈՅ ԽՈՒՄԲԸ «ՍՈՒՐԷՆ ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ» ՄՐՑԱՇԱՐՔԻ ԱԽՈՅԵԱՆ

Հ.Մ.Ը.Մ.ի Յունաստանի Շրջանային Վարչություն
ԱԹԷՆՔ

Հ.Մ.Ը.Մ.-Ֆրանսի հիմնադիր եղբ. Սուրեն Մուրատեանի յիշատակին ի պատիւ, ամէն տարի Փարիզի մէջ տեղի կ'ունենայ պասքեթպոլի եւ ֆութպոլի մրցաշարք մը: Մարզական այս նախաձեռնութեան գլխաւոր նպատակն է Եւրոպայի չորս ծագերէն ի մի բերել մարզիկ եւ մարզասէր հայ երիտասարդները:

Պասքեթպոլի այս տարուան մրցաշարքին մասնակցեցաւ նաեւ Հ.Մ.Ը.Մ.ի Աթէնքի պասքեթպոլի տղոց խումբը, որ վերջերս առաջին հանդիսացաւ իր դասակարգին մէջ եւ բարձրացաւ Գ. դասակարգ [Տեսնել «Մարզիկ»ի նախորդ թիւը, էջ 32-«Ս.»]:

Հ.Մ.Ը.Մ.ի պասքեթպոլի տղոց խումբը այս մրցաշարքին ալ գրաւեց առաջին դիրքը եւ տիրացաւ 2008ի իր երկրորդ բաժակին:

Ինչպէս նախորդ տարիներուն, այս տարի եւս մրցաշարքը տեղի ունեցաւ Հոգեգալստեան շաբաթավերջին, Շաբաթ, 10 եւ Կիրակի, 11 Մայիսին, Իսի լէ Մուլինոյի «Ալէն Միմուն» մարզահամալիրին մէջ, մասնակցութեամբ հետեւեալ գաղութներու հայկական խումբերուն.- Փարիզ, Նիս, Մարսէյ, Գերմանիա, Վիեննա, Աթէնք, Շուէտ, Հոլանտա եւ Լոնտոն:

Երկու օրուան ընթացքին մեծ թիւով հայ մարզասէրներ եւ Հ.Մ.Ը.Մ.ի համակիրներ փութացին մրցաշարքին վայրը, ուր տիրեց տօնախմբութեան մթնոլորտ: Մինչ մէկ կողմէ տեղի կ'ունենային բոլոր ճակատամեր մարզական զետնի վրայ, անդին ջերմ մթնոլորտ կը տիրէր համեղ ուտեստեղէններու եւ հայկական երաժշտութեան շուրջ:

Աթէնքի տղոց խումբը ետին ձգելով առաջին օրուան պարտութիւնը Գերմանիոյ հայկական խումբէն, յաջողեցաւ տիրանալ բաժակին՝ յաղթելով Լոնտոնի, Փարիզի եւ աւարտականին՝ Վիեննայի խումբերուն:

Հ.Մ.Ը.Մ.ի Աթէնքի խումբը բաղկացաւ հետեւեալ մարզիկներէն.- Սերգօ Եթիմեան, Գրիգոր Զանիկեան, Ափոսթոլոս Բրիլալաքոս, Մաքիս Սիմիթեան, Նորայր Փափազեան,

Յովհաննէս Թերզեան, Կարէն Ճելալեան եւ Օննիկ Փաթթուքեան:

Խումբին մարզիչն է Սթեֆանոս Նիքոլայիտիս:

Պատուիրակութեան պատասխանատուն էր եղբ. Կարպիս Զանիկեան:

Պասքեթպոլի աղջկանց մրցաշարքին առաջինը հանդիսացաւ Մարսէյի խումբը: Բ. եւ Գ. դիրքերը գրաւեցին Լոնտոն եւ Վիեննա:

Մրցաշարքին ծիրէն ներս տեղի ունեցան ընդունելութիւններ, որոնք առիթը ընծայեցին մարզիկներուն հանդիպելու Եւրոպայի հայ գաղութներու երիտասարդ-երիտասարդուհիներու եւ հին բարեկամներուն, որոնք տարիներ առաջ մասնակցած էին նման մրցաշարքերու:

Մրցումներու աւարտին, տեղի ունեցաւ փակման արարողութիւն, որուն ներկայ գտնուեցան Իսիի նախարար-քաղաքապետ Անտրէ Սանթինի, մարզական իր կցորդը՝ Միշէլ Մագրա, փոխանորդները Նիքոլ Եսայեան եւ Յարութ Խանճեան, ինչպէս նաեւ Հ.Մ.Ը.Մ.ի վարչական եղբայրներ եւ քոյրեր: Տողանցեցին Հ.Մ.Ը.Մ.ի սկաուտները եւ մասնակից բոլոր մարզիկները:

Խօսքեր արտասանեցին Անտրէ Սանթինի, Միշէլ Մագրա, Հ.Մ.Ը.Մ.-Ֆրանսի կողմէ ատենապետ եղբ. Լեւոն Պաղտասարեան եւ Հ.Մ.Ը.Մ.ի Կեդրոնական Վարչութեան անդամ եղբ. Հրաչ Սիսեռեան: Ապա տեղի ունեցաւ մրցանակաբաշխում: Արարողութիւնը իր աւարտին հասաւ սկաուտներու կողմէ Ֆրանսայի, Հայաստանի եւ Հ.Մ.Ը.Մ.ի քայլերդներուն կատարողութեամբ:

Հ.Մ.Ը.Մ.-Ֆրանսի 2008ի «Սուրեն Մուրատեան» մրցաշարքը փակուեցաւ զիշերը, Իսի լէ Մուլինոյի քաղաքապետանի սրահին մէջ կազմակերպուած պարահանդէսով, Մարսէյէն ժամանած «Մասիս» նուազախումբին ընկերակցութեամբ:

ԼԵՎԱՄ-Ի 2007-2008 ՏԱՐԵՇՐՁԱՆԸ ՓԱԿՈՒԵՑԱԲ ՄՐՑԱՆԱԿԱԲԱՇԽՈՒԹԵԱՆ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԵԱՄԲ

Թղթակից ՊՈՒՐԳ ՅԱՍՈՒՏ

Երեքուկէս ամսուան խանդավառ մրցակցութեանէ ետք, Կիրակի, 8 Յունիսին իրենց աւարտին հասան ԼԵՎԱՄի խաղերը՝ պասքեթպոլի աւարտական մրցումով մը, որ իրարու դէմ հանեց հայ կաթողիկէ Հռիփսիմեանց եւ Մեսրոպեան վարժարաններու միջակ տղոց խումբերը: Մրցումը աւարտեցաւ ի նպաստ Հռիփսիմեանցի խումբին:

Աւարտական այս խաղին յաջորդեց սպասուած մրցանակաբաշխութիւնը, որուն ներկայ գտնուեցան Հ.Մ.Ը.Մ-ի Լիբանանի Շրջանային Վարչութեան ներկայ եւ նախկին անդամներ, Հ.Մ.Ը.Մ-ի Կեդրոնական Վարչութեան նախկին ատենապետ եղբ. Գառնիկ Մկրտիչեան, լիբանանահայ վարժարաններու տնօրէններ եւ ծնողներու հոծ բազմութիւն մը:

Պաշտօնական հիւրերու ձեռամբ բաժակներ եւ մետալներ ստացան պասքեթպոլի եւ մինի-ֆուլթպոլի մրցումներուն առաջին երեք դիրքերը զբաւած խումբերը (ցանկը տեսնել առանձին): Մրցանակներ ստացան նաեւ 2007-2008 տարեշրջ-

ջանի տիպար մարզիկը՝ Սեւակ Քեթչնեան (Ազգ. Եղիշէ Մանուկեան Վրժ.), տիպար մարզիչը՝ Յակոբ Կիւլլումեան (Ազգ. Եղիշէ Մանուկեան Վրժ.) եւ լաւագոյն աշակերտ-աստղը՝ Աւօ Մունջօղլեան (Ճեմարան): ԼԵՎԱՄի վահանը յանձնուեցաւ Ճեմարանի:

ԼԵՎԱՄի յանձնախումբին անունով խօսք առաւ քոյր Թալին Սալխանեան: Ան շնորհակալութիւն յայտնեց վարժարաններու տնօրէններուն եւ մարզիկներուն: «Այս տարի 500 աշակերտներ մասնակցեցան ԼԵՎԱՄի խաղերուն: Եթէ թերութիւններ, սխալներ պատահեցան, զանոնք պէտք է ընդունիլ մարզական ոգիով, յառաջիկայ տարիներուն աւելի լաւ կազմակերպելու առաջադրանքով», ըսաւ քոյրը:

Շարունակելով, քոյր Սալխանեան մատնանչեց ԼԵՎԱՄի յաջողութեան նպաստած հինգ ազդակ- առաւելագոյն չափով մասնակցողներ, մարզական բարձր մակարդակ ու ոգի, իրաւարարներու բարձր մակարդակ, մեծ գործակցութիւն եւ հետեւողականութիւն դպրոցներու պատասխանատու ուսուցիչներու կողմէ եւ, վերջապէս, ԼԵՎԱՄի պասքեթպոլի ներկայացուցչական խումբի կազմութիւն:

Յաջորդ խօսքը արտասանեց ԼԵՎԱՄի այս տարեշրջանի խաղերուն նիւթապէս եւ բարոյապէս զօրավիզ կանգնած

Հայկազեան համալսարանի ներկայացուցիչ Անդրանիկ Տաքչսեան: Ան ըսաւ. «Հայկազեան համալսարանի կարեւոր առանձնայատկութիւններէն է ուսանողութեան նկատմամբ շեշտակի հոգածութիւնը: Յատուկ գուրգուրանքը, զոր կը տածենք անոնց նկատմամբ, կը բխի այն համոզումէն, որ սերունդը ազգի մը, հաւաքականութեան մը կենդանի դրամագլուխն է, որ յաջորդող տասնամեակներուն պիտի վերածի եւ դառնայ երաշխիքը հաւաքականութեան պայծառ շարունակումին:

«Հոգածութիւնը քական է նաեւ սերունդը կարելի աչալրջութեամբ աճեցնելու եւ հոգեպէս ջրդեղելու, որպէսզի ան չսայթաքի առկայ բազմաթիւ հրապուրիչ փորձութիւններու դիմաց»:

«Այս իմաստով,- շեշտեց Անդրանիկ Տաքչսեան,- ԼԵՎԱՄը՝ լիբանանահայ վարժարաններու մարզական այս փառատօնը տասնամեակներու իր պատմութեամբ իւրայատուկ դրսեւորում մըն է հայ պատանիին հանդէպ սրտցաւ հոգածութեան»:

Այնուհետեւ, մրցանակաբաշխութեան հանդիսութիւնը իր աւարտին հասաւ բաժակներ եւ մետալներ խլած աշակերտներու ուրախութեան ծափերով, պարերով ու բացազանչութիւններով:

ՊԱՍՔԵԹՊՈՒԻ ԵՒ ՄԻՆԻ ՖՈՒԹՊՈՒԼԻ ՄՐՑԱՆԱԿԱԿԻՐ ՎԱՐՓԱՐԱՆՆԵՐԸ

ՊԱՍՔԵԹՊՈՒ

- 2. Ճեմարան
- 3. Կ. Բ. վարժարան
- 4. Հայ Աւետ. (Այնճար)

ՄԻՋԱԿ ԱՂՋԻԿՆԵՐ

- 1. Ճեմարան
- 2. Եղիշ Մանուկեան
- 3. Մերոպեան

ՄԵԾ ԱՂՋԻԿՆԵՐ

- 1. Ճեմարան
- 2. Եղիշ Մանուկեան
- 3. Լ. եւ Ս. Յակոբեան

ՄԻՋԱԿ ՏՂԱՔ

- 1. Ս. Հռիփսիմեանց
- 2. Մերոպեան
- 3. Եղիշ Մանուկեան

ՄԵԾ ՏՂԱՔ

- 1. Եղիշ Մանուկեան

ՄԻՆԻ ՖՈՒԹՊՈՒԼ

ՊՁՏԻԿ ՏՂԱՔ

- 1. Եղիշ Մանուկեան
- 2. Ս. Քառասնից Մանկանց
- 3. Թորոսեան

ՄԻՋԱԿ ՏՂԱՔ

- 1. Մերոպեան
- 2. Ճեմարան
- 3. Եղիշ Մանուկեան

ՄԵԾ ՏՂԱՔ

- 1. Շամլեան-Թաթիկեան
- 2. Լ. եւ Ս. Յակոբեան

**Sarkis
or
Paul**

SASSOUNIAN INC.

Tools - Supplies - Machines

Complete Line Of Jewelry Supply

716 S. Olive Street
Los Angeles, CA 90014

Tel: (213) 627-1220
(213) 627-1206
Outside Ca: 1-800-544-4419
Fax: (213) 623-6981

www.sassouniantools.com

E-mail: info@sassouniantools.com

Հ.Մ.Ը.Մ.Ի ՊՈՒՐԾ ՀԱՄՈՒՏԻ ՄԱՍՆԱԾԻՂԻ ՄԿԱՌԻՏԱԿԱՆ ԿԱԶՄԻ ԱՌՕՐԵԱՅԷՆ

Թղթակից
ՊՈՒՐԾ ՀԱՍՈՒՏ

ՄԿԱՌԻՏՈՒԹՅՈՒՆԸ ԾԱՆՕԹԱՅՆՈՂ ՁԵՌՆԱՐԿՆԵՐ ՇՐՋԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

Հ.Մ.Ը.Մ.Ի Պուրծ Համուտի մասնաճիւղի սկաուտական խմբապետական կազմին կազմակերպութեամբ, անցնող ամիսներուն տեղի ունեցան սկաուտութիւնը ծանօթացնող ձեռնարկներ Պուրծ Համուտի Ազգային չորս վարժարաններուն մէջ՝ Աբգարեան, Աբսոր Գասարճեան, Քառասնից Մանկանց եւ Լեւոն եւ Սոփիա Յակոբեան:

Ձեռնարկներու ընթացքին սկաուտներ ներկայացուցին գեղարուեստական պատշաճ յայտագիրներ, բեմականացուցին «Գիւրոր»ի նուիրուած երգ մը եւ փառլոր-փոյնթով ծանօթացուցին մասնաճիւղին սկաուտական աշխատանքները: Ազգ. Լեւոն եւ Սոփիա Յակոբեան Գոլէճի պարագային, օգտուելով դաշտի յարմարութիւններէն, անոնք ներկայացուցին նաեւ բացօդեայ խաղեր եւ շարքաշուղթեան վարժութիւններ (պարանով բարձրութենէ իջնել, բուրգեր կազմել, կրակի խաղեր կատարել եւ այլն):

Ձեռնարկներու վերջաւորութեան, աշակարտներուն բաժնրեցան Սկաուտ. Խորհուրդին եւ խմբապետական կազմին կողմէ պատրաստուած թերթիկներ:

Ա. ԿԱՐԳԻ ԱՐՇԱՒ-ԲԱՆԱԿՈՒՄ

Ապրիլի առաջին շաբաթավերջին, 5 եւ 6 Ապրիլ 2008ին, տեղի ունեցաւ Ա. կարգի արշաւ-բանակում մը Այնճարի մէջ, մասնակցութեամբ 19 քոյր-եղբայրներու, կազմակերպութեամբ՝ մասնաճիւղի խմբապետական կազմին:

Արշաւ-բանակումը ընդգրկեց հետազոտութիւն եւ քարտէսագիտութիւն, շարքաշուղթեան մարզանքներ, ձեռային աշխատանքներ եւ դաստիարակչական այլեւայլ խաղեր:

Հ.Մ.Ը.Մ.Ի 90ԱՄԵԱԿԻՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ՄԻՆԻ-ՖՈՒԹՊՈՂԻ ՄՐՑԱՇԱՐՔ

Հ.Մ.Ը.Մ.Ի 90ամեակի նուիրուած հանդիսութիւններու շարքին, մասնաճիւղի Սկաուտական Խորհուրդին հովանաւորութեամբ եւ խմբապետական կազմին կազմակերպութեամբ, Ուրբաթ, 2 Մայիս 2008ի երեկոյեան ժամը 7ին, Ազգ. Լեւոն եւ Սոփիա Յակոբեան Գոլէճի մարզադաշտին վրայ բացումը կատարուեցաւ մինի-ֆութպոլի մրցաշարքի մը, որուն մասնակցեցան 10 խումբեր:

Ս. Մեսրոպի Արիներու սկաուտական խումբ (2 խումբ), Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ սկաուտական խումբ (2 խումբ), Հ.Մ.Մ.Ի սկաուտներ, Հ.Մ.Ը.Մ. Անթիլիաս, Հ.Մ.Ը.Մ. Պէյրութ, Հ.Մ.Ը.Մ. Ժրտէյտէ եւ Հ.Մ.Ը.Մ. Պուրծ Համուտ (2 խումբ):

Բացման հանդիսութեան ներկայ էին Հ.Մ.Ը.Մ.Ի Պուրծ Համուտի մասնաճիւղի վարչութիւնը, Սկաուտ. Խորհուրդը, խմբապետական կազմը, նաեւ քաջալերողներու խումբն բազմութիւն մը: Բացման հանդիսութիւնը սկսաւ, երբ մասնաճիւղէն անդամներ դաշտին կողքի շէնքի տանիքէն վար առին Նուագոյն հսկայ երկու դրօշակներ, որոնց մէջտեղը տեղադրուած էր 90ամեակի խորհրդանիշը եւ մրցաշարքի պատառը: Բացման խօսքը արտասանեց մասնաճիւղի խմբապետուհի քոյր Սիրան Պետրոսեան: Ան բարի գալուստ մաղթեց մասնակից խումբերուն եւ թելադրեց որ մրցաշարքի ընթացքին տիրապետողը ըլլայ սկաուտական, մարզական ոգին:

Մրցաշարքը կատարուեցաւ երեք օրուան ընթացքին եւ իր աւարտին հասաւ Կիրակի, 4 Մայիսին: Աւարտականի հասան Հ.Մ.Ը.Մ.Ի Պուրծ Համուտի եւ Ժրտէյտի սկաուտական խումբերը: Հ.Մ.Ը.Մ. Ժրտէյտի յաղթեց 2-1 արդիւնքով:

Առաջին հանդիսացող խումբին բաժակը եւ մետալները յանձնեց մասնաճիւղի Սկաուտ. Խորհուրդի ատենապետ եղբ. Արթիւր Զուլամեան, իսկ երկրորդ հանդիսացող խումբի բաժակը եւ մետալները յանձնեց մասնաճիւղի խմբապետուհի քոյր Սիրան Պետրոսեան:

ՄԱՅԻՍ 28Ի ՏՈՂԱՆՅՔ ԱՅՆՃԱՐԻ ՄԷՋ

Թղթակից ԱՅՆՃԱՐ

28

Մայիս 2008ը յաղթանակի եւ ցնծութեան օր մը եղաւ Այնճարի հայուիթեան համար, շնորհիւ Հ.Մ.Ը.Մ-ի Այնճարի մասնաճիւղի շեփորախումբին եւ սկաուտներու մեծաթիւ մասնակցութեան:

Արդարեւ, 28 Մայիսի յետմիջօրէի ժամը 5ին խանդավառ եռուզեռ մը կը տիրէր ակումբին մէջ. տարագաւորներ անհամբեր կը սպասէին վերջին սուլիչին, որպէսզի հնչէ:

Ժամը 5.30ին խումբերը կազմ ու պատրաստ էին: Ներկայ էին Հ.Մ.Ը.Մ-ի Լիբանանի Շրջանային Վարչութեան անդամները, Այնճարի մասնաճիւղի վարչութիւնը, Սկաուտական Խորհուրդը եւ բազմաթիւ ծնողներ:

Խմբապետուհի քոյր Սեւան Աղամեանի բարի գալուստի խօսքէն ետք, տեղի ունեցաւ աստիճանատուջութիւն:

Ապա, սկսաւ սպասուած տողանցքը: Շեփորախումբի ազգայնաշունչ նուազները խանդավառեցին ներկաները եւ յատկապէս տողանցող կակուղ թաթիկներն ու գայլիկները, որոնք իրենց ոտքերը գետնին ամուր գարնելով կարծես լսել կ'ուզէին. «Մէնք ենք Սարդարապատի զինուորները. մենք ենք ներկան եւ մէնք ենք

ՊԷՅՐՈՒԹԻ ՄԻՆԻ-ՄԱՐԱԹՈՆԻՆ ՄԱՄՆԱԿՑԵԼՈՎ՝

«ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՆԿԱԽՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ ՎԱԶԵՑԻ»

Կ'ԸՍԷ Հ.Մ.Ը.Մ.ԱԿԱՆ ԵՂԲ. ԼԵՒՈՆ ԹԱՇՃԵԱՆ

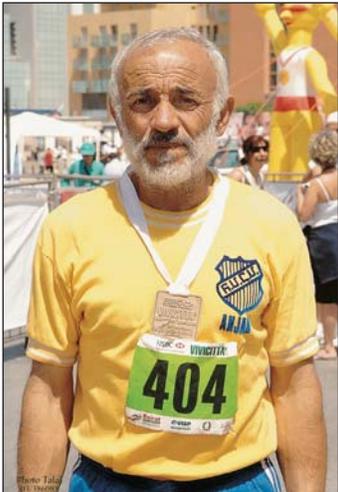
Թղթակից ԱՅՆՃԱՐ

4

իրակի, 1 Յունիս 2008ի առաւօտեան ժամը 8ին, Պէյրութի մէջ տեղի ունեցաւ մինի-մարաթոնի մրցաշարքը, որուն կը մասնակցէին 600-700 մարզիկներ, տասը երկիրներէ:

Մրցումը ունէր երկու բաժին: Առաջինը՝ 21 քիլոմեթր երկարութեամբ, երէցներու համար, իսկ երկրորդը՝ 5 քիլոմեթր երկարութեամբ, փոքրերու համար:

Տարիներու իր աւանդութիւնը յարգելով, եղբայր Լեւոն Թաշճեան դարձեալ մասնակցե-

ցաւ այս մրցումին, ներկայացնելով Հ.Մ.Ը.Մ-ի Այնճարի մասնաճիւղը:

Ինչպէս միշտ, եղբ. Լեւոն Թաշճեան բարձր պահեց Հ.Մ.Ը.Մ-ի անունը՝ մէկ ժամ երեսունհինգ վայրկեան վազքով երկրորդ հանդիսանալով իր տարիքի մասնակիցներուն մէջ:

Մրցումի նախօրեակին, եղբ. Լեւոն յայտնեց, թէ ինք կը մասնակցի Լիբանանի խաղաղութեան եւ Հայաստանի անկախութեան համար. բան մը զոր յայտարարուեցաւ օրուան պաշտօնական խօսնակին կողմէ, բոլոր մասնակիցներուն ներկայութեան:

Եղբ. Լեւոն Թաշճեան կը խոստանայ շարունակել այս աւանդութիւնը, միշտ բարձրացնելով Հ.Մ.Ը.Մ-ի անունը:

ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԵՐԵՔ ՏԱՐԵԴԱՐՁՆԵՐՈՒ ՈԳԵԿՈՉՈՒՄ

Սոֆիայէն 130 քլմ. հարաւ կը գտնուի Ս. Իվան Ռիլսքի վանքը: Երբ որ այցելէք այս վայրը, տարուան տարբեր եղանակներուն, բազմութիւնը անպակաս է հոն, որովհետեւ ան Պուլկարիոյ մեծագոյն վանքն է: Հիմնուած է Ժ. դարուն եւ կը գտնուի 1100 մ. բարձրութեան վրայ: Հոն կը գտնուին գերեզմանները Պուլկարիոյ վերջին թագաւոր Պորիս Գ.ի եւ Ժանօթ քաղաքագէտ, «Թայմզ» թերթի թղթակից ճէյմս Պաուզըրի, որ բազմաթիւ նիւթեր գրած է պուլկարներու տառապանքներուն եւ թուրքերու բարբարոսութիւններուն մասին: Եթէ պուլկարները եւ օտարները յաճախ կ'այցելէն այս սքանչելի վայրը, մենք հայերս այցելելու յաւելեալ պատճառ մըն ալ ունինք, որովհետեւ ան սրբատեղի է մեզի համար: 1906-1908 վանքին մօտ գոյութիւն ունեցած է Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան զինուորական վարժարանը:

Վարդանոյշ Թովաքպաշեան ՍՈՖԻԱ

100 տարի առաջ Պուլկարիոյ մէջ կը հիմնուէի Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան զինուորական վարժարանը: 95 տարի առաջ Պուլկարիոյ մէջ կը ստեղծուէի Հայ կամաւորական ջոկատը, որ իր մասնակցութիւնը կը բերէ Պալքանեան պատերազմին: Իսկ 90 տարի առաջ, 1918 Մայիս 28ին կը հռչակուի անկախ ու ազատ Հայաստանի Հանրապետութիւնը:

Նշանակալից այս երեք տարեդարձները առիթ դարձան, որ 31 Մայիսին խումբ մը հայրենակիցներ Սոֆիայէն ուղղուէին Ռիլա լեւան ստորոտը գտնուող Փարթիզանաքայի դաշտը, որուն մօտ գոյութիւն ունեցած է Հ.Յ.Դ.ի զինուորական վարժարանը: Զեռնարկին նախաձեռնողներն էին Հ.Մ.Ը.Մ.ի Սոֆիայի մասնաճիւղին վարչութիւնը եւ հայ նորագոյն պատմութեան (Հայ Դատ) ակումբի անդամները, իսկ գաղափարին հեղինակն էր եղբ. Խորէն Քիրազեան, Սոֆիայի մասնաճիւղի նախկին ատենապետ: Անոնց հրաւերին արձագանգեցին Սոֆիայի

Թեմական խորհուրդի, մայրաքաղաքի հայկական կազմակերպութիւններու համադրիչ խորհուրդի, եկեղեցական վարչութեան, ՀՕՄԻ եւ «Երեւան» թերթի եւ միութեան անդամներ, հայրենակիցներ:

Բոլորս ուրախութեամբ ճամբորդեցինք 2.5 ժամ, որպէսզի հասնինք Ռիլա լեւան ստորոտը կառուցուած Ս. Իվան Ռիլսքի վանքը, ուր մնացինք մօտ մէկ ժամ: Վանքին զեղեցիկ եկեղեցին այցելելով, հայերս մոմ վառեցինք, իսկ Սոֆ-

իայի հոգեւոր հովիւ Գուսան Աւագ Քահանայ Հատաւեան եւ եկեղեցական երգչախումբի մենակատար Մարի Պասմաճեան կատարեցին «Հայր Մեր»ը, մեծ սպաւորութիւն ձգելով այցելուներուն մօտ:

Ապա ուղղուեցանք «Իկլա» եւ «Զլիզլա» գազաթներու ստորոտը, որպէսզի նշենք մեր պատմութեան մէջ կարեւոր տեղ ունեցող երեք տարեդարձները:

Տօնախմբութեան յարգելի հիւրերն էին Պուլկարիոյ մօտ Հայաստանի Հան-

ր ա պ ե տ ու լ -
թեան դեսպա-
նատան խոր-
հըր դ ա կ ա ն
Իկոր Մարտի-
րոսեան իր ըն-
տանիքով եւ
Ռուբէն Գրի-
գորեան՝ թե-
մական խոր-
հուրդի ատե-
նապետ եւ
պուլկար խոր-
հըր դ ա ր ա ն ի
երեսփոխան:

Աննպաստ օդին եւ տեղացող անձրե-
ւին պատճառով, ձեռնարկին յայտագի-
րը կատարուեցաւ ոչ թէ Փարիզի գանս-
քայի դաշտը, այլ... փոխադրականքին
մէջ: Այս առիթով խօսք արտասանեց
եղբ. Խորէն Քիրագեան:

Իր խօսքին մէջ, եղբ. Քիրագեան
անդրադարձաւ երեք տարեդարձներու
կարեւորութեան եւ յատկապէս կանգ
առաւ Հ.Յ.Դ. գինուորական վարժարա-
նի հիմնադրութեան փաստին վրայ: Ան
ըսաւ. «100 տարի առաջ, 1906-1908 տա-
րիներուն, հոս՝ Ռիլայի վանքին մէջ գո-
յուլթիւն ունեցած է Հայ Յեղափոխա-
կան Դաշնակցութեան գինուորական
վարժարանը: Դժբախտաբար, այս մա-
սին կը պակսին մանրամասնութիւններ,
օրինակ՝ դասաւանդողներու եւ ուսա-
նողներու թիւերը, անուանացանկ եւ
այլն: Անոնք որոնք տեղեկութիւններ
ունէին այս մասին 1944ին ձեռքակալ-
ւեցան եւ աքսորուեցան Միպերիա,
առանց կարելիութիւնը ունենալու այդ
տեղեկութիւնները մեզի հաղորդելու:
Սակայն մէկ բանի վստահ ենք, որ բոլոր
մասնակցողները ձգած են իրենց գոր-
ծունէութիւնը, ուսումը, ընտանիքները,
կեանքի հաճոյքները եւ եկած են հոս
պատրաստուելու, արդիւնաւոր պայ-
քար մղելու մեր ոխերիմ թշմամիին՝
Թուրքիոյ դէմ, հայրենիքը ազատագրե-
լու համար»:

Շարունակելով, եղբ. Քիրագեան խօ-
սեցաւ Պուլկարիոյ Հայ կամաւորական
ջոկատի կազմութեան պայմաններուն
մասին, յիշեց Գարեգին Նժդեհն ու Զօր-
Անդրանիկը, անոնց զինակից 271 կամա-
ւորներուն սխրագործութիւնները Պալ-

քանեան պա-
տերազմի ժա-
մանակ:

Աւարտին,
եղբ. Քիրագե-
ան իր խօսքը
եզրափակեց
ըսելով. «Մենք՝
տարեցներս,
սկսած ենք
ընդունել եւ
երիտասարդ-
ներուն կը յանձ-
նենք նուիրա-

կան պարտք մը, որ այս սրբավայրը ըլ-
լայ նաեւ ուխտատեղի: Նոյնպէս, չմոռ-
ցըլին սրբավայրերը մեր հերոսական
պատմութեան՝

«1. Քրիստափոր Միքայէլեանի եւ իր
ընկերոջ Վառձապուհ Քենտիրեանի
զերեզմանները:

«2. Սոֆիայի Ազգային Մշակոյթի
Պալատի ՆՏԳ պարտէզի կոթողին վրայ
փորագրուած՝ համայնավար տիրապե-
տութեան ընթացքին 49 հայ զոհերու
անունները:

«3. Գարեգին Նժդեհի տան պատին
վրայ գետեղուած յուշաքարը»:

Եղբ. Քիրագեանի խօսքէն ետք, Գու-
սան Ա. Քհնյ. Հատաւեան հոգեհանգստե-
ան պաշտօն կատարեց ի յարգանք հայ
հերոսներու պայծառ յիշատակին, յիշե-
լով մեզմէ յաւէտ բաժնուած՝ Հ.Մ.Ը.Մ.ի
Կեդրոնական Վարչութեան նախկին
ատենադպիր եղբ. Կարօ Թիւթիւնճեա-
նը, որ ճիշդ 10 տարի առաջ այցելեց
Պուլկարիա եւ այս սրբավայրը, ինչպէս
նաեւ՝ Հ.Մ.Ը.Մ.ի Կեդրոնական Վարչու-
թեան երկարամեայ ատենապետ եղբ.
Միսաք Արզումանեանը, որ մահացաւ
տարի մը առաջ: Նախատեսուած յայ-
տագիրը շարունակուեցաւ երկու ոտա-
նաւորով, զոր արտասանեց Գուսան Ա.
Քհնյ.: Անդրանիկի նուիրուած «Իբրեւ
արծիւ» երգը կատարեց եղբ. Համբօ
Փափագեանը: Հնչեց նաեւ «Կոռնկ» եր-
գը, սփորանօ Մարի Պասմաճեանի գեղե-
ցիկ կատարողութեամբ:

Վառած մոմերով, ձեռնարկին մաս-
նակցողները իրենց յարգանքի տուրքը
մատուցեցին յայտնի ու անյայտ հայ հե-
րոսներուն, խոստանալով վառ պահել
անոնց անշէջ յիշատակը:

Հ.Մ.Ը.Մ.ի «ԱՐԱՐԱՏ» ՄԱՄՆԱՃԻՒՂԻ ԱՆԴԱՄ ՎԱՐԴԱՆ ԱՃէՄԵԱՆ ԿԸ ՄԻԱՆԱՅ ՖՈՒԹՊՈՒԼԻ «ԿԱԼԱՔՍԻ» ԽՈՒՄԲԻՆ

Հ.Մ.Ը.Մ.ի Կլէնտէյլի «Արա-
րատ» մասնաճիւղի ֆուտպո-
լի աստղերէն եղբ. Վարդան
Աճէմեան մէկ տարուան պայմանագ-
րութիւն մը կնքեց Լոս Անճելըսի «Կա-
լաքսի» արհեստավարժ խումբին հետ:

«Արարատ»ի Ա. դասակարգի ֆուտ-
պոլի խումբին մաս կազմելու կողքին,
եղբ. Աճէմեան անցեալ տարի Կլէնտէյլը
ներկայացուց Երեւանի մէջ տեղի ունե-
ցած Համահայկական չորրորդ խաղե-
րուն:

«Կալաքսի»ի որոշումով, Հայաս-
տան ծնած Աճէմեան յառաջիկայ քանի
մը ամիսներուն փորձառական շրջան
մը պիտի անցընէ Փորթլընտի «Թիմ-
պլըրզ» խումբին հետ, ապա 24ամեայ
յետասպահը պիտի միանայ Լոս Անճելը-
սի խումբի աստղերուն, որոնց շարքին
են Տէյլիա Պեքհամն ու Լոնտոն Տանը-
վընը:

Հ.Մ.Ը.Մ.ի ՎԻԵՆՆԱՅԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԸ Կ'ՕԺՏՈՒԻ ՖՈՒԹՊՈՒԼԻ ԽՈՒՄԲՈՎ

Կասիա Գուլումճեան ՎԻԵՆՆԱ

Ի հիմնադրութենէն 23 տարի
ետք, Հ.Մ.Ը.Մ.ի Վիեննայի
մասնաճիւղը օժտուեցաւ
ֆուտպոլի խումբով մը: Յարդ,
մասնաճիւղը ունէր միայն սկսու-
տական գործունէութիւն: Անցնող
ամիսներուն կարելի եղաւ կազմել
խումբ մը, որ իր մասնակցութիւնը բե-
րաւ «Արարատ» մարզական միութեան
կազմակերպած միջ-եւրոպական խաղե-
րուն:

Հ.Մ.Ը.Մ.Ի ՀԻՒՄԻՍԱՅԻՆ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ԽՄԲԱՊԵՏԱԿԱՆ ԼՍԱՐԱՆ-ՍԵՄԻՆԱՐԸ

Շանթ ժամկոչեան ՏԻԹՐՈՅԹ

ՀՄԸՄԻ Հիւսիսային Ամերիկայի երեք շրջաններու խմբապետական առաջին լսարան-սեմինարը տեղի ունեցաւ Գանատայի Քեպէք նահանգի Մոնթրէյալ քաղաքին հիւսիսը գտնուող Քինքորա բանակավայրին մէջ, հիւրընկալութեամբ ՀՄԸՄԻ Գանատայի շրջանին, 4-6 Ապրիլ երկարող շաբաթավերջին: Սեմինարը իր տեսակին մէջ առաջինն էր, որ իրականութիւն դարձաւ անցնող երեք տարիներու հետեւողական խորհրդակցութիւններու շնորհիւ: Նպատակն էր պատրաստել Ձերդ դարու գիտելիքներով ու փորձառութեամբ օժտուած խմբապետներ-ղեկավարներ:

Սեմինարին ներկայ էին ՀՄԸՄԻ Գանատայի Շրջանային Վարչութեան ատենապետ եղբ. Բարզէն Կարապետեան, Արեւելեան Մ. Նահանգներու Շրջանային Վարչութեան անդամ եւ սկաուտականի ներկայացուցիչ քոյր Երան Սիմոնեան, Գանատայի շրջանի Սկաուտ. Խորհուրդներէն Մոնթրէյալ, Թորոնթօ, եւ Քէմպրիձ, ինչպէս նաեւ՝ Արեւելեան եւ Արեւմտեան Մ. Նահանգներու շրջաններու Սկաուտ. Խորհուրդներու անդամներ:

Սեմինարին կը մասնակցէին Շրջանային խմբապետներ, փոխ-խմբապետներ, մասնաճիւղերու խմբապետներ, փոխ խմբապետներ եւ մեծ թիւով աստիճանաւորներ Մոնթրէյալէն, Թորոնթօյէն, Քէմպրիձէն, Լոս Անճելըսէն, Ինյանտ Էմփայրէն, Շիքակոյէն, Տիթրոյթէն, Ուաշընկթընէն, Ֆիլատելֆիայէն, Նիւ Ճըրզիէն եւ Պոսթընէն, շուրջ 82 քոյրեր եւ եղբայրներ:

Սեմինարին պաշտօնական բացումը կատարուեցաւ Ուրբաթ, 4 Ապրիլի երեկոյեան ժամը 11ին: Կազմակերպիչ յանձնախումբին անունով եղբ. Լեոն Արապեան հանդէս եկաւ բարի գալուստի եւ յաջողութեան խօսքերով: Ապա խօսք առաւ հիւրընկալ շրջանի ատենապետ եղբ. Բարզէն Կարապետեան եւ ըսաւ. «Մեզի համար մեծ ուրախութիւն է տեսնել այս սեմինարը իրականացած: Անցեալին, մենք բախտը

չունեցանք այսպիսի սեմինարներ ունենալու, սակայն մեր փորձառութիւնը մեզի թելադրեց նման ծրագիրներու անհրաժեշտութիւնը եւ կարեւորութիւնը: Ոչինչ խնայեցինք այս մէկը իրականացնելու համար: Յուսանք բոլորդ ալ «Բարձրացիր-բարձրացուր» կարգախօսին հետեւելով կը շարունակէք այս շաբաթավերջով սկսուած գործը, կը բարձրանաք եւ ձեզի հետ կը բարձրացնէք շուրջինները: Յաջողութիւն բոլորին»:

Սեմինարին մասնակցողները հետեւեցան դաստիարակչական հետեւեալ նիւթերուն.-

- Պատրաստել նոր գաղափարներով շաբաթական ծրագիրներ, որոնք կրնան հետաքրքրութիւն ստեղծել պատանիներուն մօտ: Որո՞նք են Հիւսիսային Ամերիկայի սկաուտներու առօրեայ հետաքրքրութիւնները: Ի՞նչ ձեւով նոր գաղափարներ իրագործել եւ կապել շաբաթական յայտագիրներուն:

- Կարգապահական հարցեր եւ շինիչ պատիժներ:
- Անդամարշալ (նոր անդամներ եւ պատասխանատուներ):

- ՀՄԸՄԻ եւ այլ կազմակերպութիւններու տարբերութիւնը:

- ՀՄԸՄԻ-ական խմբապետ ըլլալու առաւելութիւնը եւ դժուարութիւնները:

Ծրագիրները իրագործելու համար մասնակցողները բաժնուեցան եօթը խմբակի:

Աշխատանոցներու եւ քննարկուած նիւթերու ընթացքին մասնակիցները ցուցաբերեցին մեծ հետաքրքրութիւն եւ ուշադիր մասնակցութիւն:

Հետաքրքրական էր այն երեւոյթը, որ մեծաթիւ մասնակցողներ հանդէս եկան յանդուգն եւ ինքնավստահ ելոյթներով:

Օգտուելով սեմինարին ստեղծած առիթէն, երեք շրջաններէն ներկայ Շրջանային թէ՛ մասնաճիւղերու խումբապետները խորհրդակցական հանդիպում մը ունեցան: Հանդիպումին բացումը կատարեց եղբ. Բարզէն Կարապետեան եւ կարդաց ՀՄԸՄԻ Կեդրոնական Վարչութեան թիւ 14 շրջաբերականը ու բացատրեց հոն ար-

Պատրաստել նոր գաղափարներով շաբաթական ծրագիրներ, որոնք կրնան հետաքրքրութիւն ստեղծել պատանիներուն մօտ: Որո՞նք են Հիւսիսային Ամերիկայի սկաուտներու առօրեայ հետաքրքրութիւնները: Ի՞նչ ձեւով նոր գաղափարներ իրագործել եւ կապել շաբաթական յայտագիրներուն:

ծարձուած նիւթերը: Ապա, խմբապետները շարունակեցին իրենց օրակարգը, ուր քննարկեցին.-

- Ա. եւ Բ. կարգերու պատրաստութեան աշխատանքներ:

- Վկայեալ եւ Արարատեան կարգերու պատրաստութեան աշխատանքներ:

- Համա-Հ.Մ.Ը.Մ.ական բանակում:

- Մոկլիներու գործունէութեան վերակազմակերպում:

Շաբաթ երեկոյեան տեղի ունեցաւ ընկերային խորհրդակցութեան ընկերակցութեամբ՝ երգերով եւ պարերով տօնուեցաւ սեմինարին

Սեմինարը իր տեսակին մէջ առաջինն էր, որ իրականութիւն դարձաւ անցնող երեք տարիներու հետեւողական խորհրդակցութիւններու շնորհիւ: Նպատակն էր պատրաստել 21րդ դարու գիտելիքներով ու փորձառութեամբ օժտուած խմբապետներ-ղեկավարներ:

յաջողութիւնը:

Տեղին է յիշել կամաւոր եղբայրներ Լեւոն Գաբրիէլեանի եւ Արա Գոլյումճեանի աշխատանքը: Իբրեւ խոհարարներ անոնք ճիշդ չխնայեցին եւ տուին իրենց լաւագոյնը: Յիշատակելի է Ուաշինկթընէն եղբայր Գէորգ Թաթարեանի աշխատանքը: Ան սեմինարին ամբողջ տեւողութիւնը արձանագրեց տեսերիզի վրայ:

Ի վերջոյ, Կիրակի կէսօրին, բանակավայրէն իրարու հրաժեշտ տալով, իւրաքանչիւրը վերադարձաւ իր քա-

Հ.Մ.Ը.Մ.Ի ԳԱՆԱՏԱՅԻ ՇՐՋԱՆԻ 35ՐԴ ՆԵՐԿԱՅԱՅՈՒՑՉԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԸ

Ձարեհ Տէրվիշեան ԹՈՐՈՆԹՕ

Հ.Մ.Ը.Մ.ի Գանատայի շրջանի 35րդ Ներկայացուցչական ժողովը տեղի ունեցաւ 28-30 Մարտ 2008ին, Թորոնթոյի մէջ:

Այս պատեհ առիթը օգտագործելով, Շրջանային Վարչութիւնը Ներկայացուցչական ժողովէն առաջ կազմակերպեց յատուկ հիւրասիրութիւն մը Թորոնթոյի Հայ Երիտասարդական Կեդրոնին մէջ, Հ.Մ.Ը.Մ.ի 90ամեակին եւ Գանատայի մէջ Հ.Մ.Ը.Մ.ի հիմնադրութեան 50ամեակին առիթով:

Հիւրասիրութեան ներկայ էին Գանատայի խորհրդարանի անդամներ Ճիմ Գարաճիանիս եւ Եասմին Ռաթանսի, Օնթարիօ նահանգի խորհրդարանի անդամ եւ աշխատանքի նախարար Պրատ Տուկուտ, Թորոնթոյի քաղաքապետական խորհուրդի անդամներ՝ Մարք Տէլ Կրանտէ եւ Շէլլի Գարօլ, ինչպէս նաեւ՝ Սիւրիան Վրդ. Քէչէճեան, Հ.Մ.Ը.Մ.ի Կեդրոնական Վարչութեան անդամ եղբ. Արմէն Կէտիկեան, Հ.Յ.Դ. Գանատայի Կեդրոնական Կոմիտէի անդամներ՝ Գօգօ Շիթիլեան եւ Զօհրապ Թաթիկեան, Գանատայի Ազգային Վարչու-

թեան ներկայացուցիչ Օսիկ Միսիարթիսեան, ՀՕՄԻ Շրջանային Վարչութեան ներկայացուցիչ Գեղուհի Պասթաճեան, Համազգայինի Շրջանային Վարչութեան ներկայացուցիչ Գազիկ Խաչատրեան, քոյր միութիւններու վարչութեանց ներկայացուցիչներ, վաստակաւոր Հ.Մ.Ը.Մ.ականներ եւ շրջաններէ ժամանած ներկայացուցիչներ:

Հ.Մ.Ը.Մ.ի Գանատայի Շրջանային Վարչութեան ատենապետ եղբ. Բաբգէն Կարապետեան ամփոփ գիծերով ներկայացուց Հ.Մ.Ը.Մ.ի պատմականը, շեշտելով թէ 50 տարիներ առաջ հիմը դրուեցաւ Հ.Մ.Ը.Մ.ի Գանատայի առաջին մասնաճիւղին: Այսօր Հ.Մ.Ը.Մ.ի աշխարհասփիւռ 99 մասնաճիւղերը ունին 26 հազար անդամներ: Այդ մասնաճիւղերէն 5ը կը գործեն Մոնթրէալի, Թորոնթոյի, Համիլթընի, Քէմպրիճի եւ Սէնթ Գաթրինի մէջ, 1500էն աւելի անդամներով, ըլլան անոնք մարզիկներ, սկսողներ թէ պարզ անդամներ: Շրջանային Վարչութեան նստավայրն է Մոնթրէալը:

Հ.Յ.Դ. Գանատայի Կեդրոնական Կոմիտէի անդամ Գօգօ Շիթիլեան անդադարձաւ սկսողութեան եւ մարզախաղերու ճամբով Հ.Մ.Ը.Մ.ի 99 մասնաճիւղերու տարած օգտաշատ եւ մեծ գործունէութեան, յատկապէս Գանատայի

տարածքին Հ.Մ.Ը.Մ.ի ունեցած ծառայութեան՝ մարդակերտումի եւ հայակերտումի առաքելութեամբ:

Հ.Մ.Ը.Մ.ի 90ամեակին եւ Գանատայի մէջ Հ.Մ.Ը.Մ.ի հիմնադրութեան 50ամեակին առիթով Գանատայի խորհրդարանի անդամ Ճիմ Գարաճիանիս եւ Թորոնթոյի քաղաքապետական խորհուրդի անդամ Մայք Տէլ Կրանտէ յատուկ յուշատախտակներ յանձնեցին Հ.Մ.Ը.Մ.ի Գանատայի Շրջանային Վարչութեան ատենապետ եղբ. Բաբգէն Կարապետեանին, Գանատայի տարածքին Հ.Մ.Ը.Մ.ի տարած հանրօգուտ գործունէութեան համար:

Այս առիթով կարդացուեցաւ Գանատայի արտաքին գործոց, միջազգային առեւտուրի եւ մարմնամարզի պետական նախարար Հեյնա Կէրկիսի Հ.Մ.Ը.Մ.ի Շրջանային Վարչութեան ուղղած յատուկ պատգամը, որ ներկաներուն կողմէ ընդունուեցաւ ծափողջոյններով:

Հ.Մ.Ը.Մ.ի Գանատայի շրջանի 35րդ Ներկայացուցչական ժողովը կը հիւրընկալէր Թորոնթոյի մասնաճիւղը, իսկ ժողովատեղին Թորոնթոյի Հայ Երիտասարդական Կեդրոնի Հ.Մ.Ը.Մ.ի մարզասրահն էր:

Ուրբաթ, 28 Մարտ 2008ի երեկոյեան ժամը 9.30ին, եղբ. Բաբգէն Կարապետ-

եանի բարի գալուստի խօսքէն ետք, յաջորդաբար իրենց ողջոյնի եւ սրտի խօսքը փոխանցեցին Սիփան Վրդ. Քէչէճեան, Հ.Մ.Լ.Մ.ի Կեդրոնական Վարչութեան անդամ եղբ. Արմէն Կէտիկեան, Գօգօ Շիթիլեան, Գեղուհի Պասթաճեան, Գագիկ Խաչատրեան, Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ հոգաբարձութեան ատենապետ Յարութ Գասապեան, Հ.Մ.Լ.Մ.ի Արեւելեան Միացեալ Նահանգներու Շրջ. Վարչութեան ներկայացուցիչ եղբ. Արա Մարկոսեան եւ Օսիկ Մխարարթինեան:

Յօրդ. Ներկայացուցչական ժողովին իրենց մասնակցութիւնը բերին 47 քոյրեր եւ եղբայրներ, որոնցմէ 20ը հրաւիրեալներ:

Բարի գալուստի խօսքերէն ետք, ներկայացուցիչները միաձայնութեամբ ընտրեցին մնայուն դիւանը.- ատենապետ՝ եղբայրներ Արա Իմամէճեան եւ Հրայ Նաճարեան, ատենադպիր՝ քոյրեր Խոնարհ Հայլաճեան եւ Յոլեր Փանոսեան:

Հ.Մ.Լ.Մ.ի Գանատայի շրջանի Յօրդ

Ներկայացուցչական ժողովը իր եռօրեայ նիստերուն ընթացքին սպառնչ կերպով քննեց օրակարգի բոլոր կէտերը, լայնօրէն անդրադառնալով մարզական եւ սկստական շարժումի ճամբով նոր սերունդին հայեցի դաստիարակութիւն փոխանցելու ձեւերուն:

Ժողովականները լսեցին մասնաճիւղերու եւ Շրջ. Վարչութեան միամեայ գործունէութեան տեղեկագիրները, ինչպէս նաեւ զեկոյցներ՝ Հ.Մ.Լ.Մ.ի Գրդ Պատգամաւորական ժողովի, Հիւսիսային Ամերիկայի խմբապետական խորհրդաժողովի, Գանատայի շրջանի խմբապետական ժողովին մասին եւ կատարեցին շրջանի 37րդ մարզախաղերուն արժեւորումը:

Ներկայացուցիչները հանգամանօրէն քննեցին Հ.Մ.Լ.Մ.ի միջ-մասնաճիւղային եւ Համա-Հ.Մ.Լ.Մ.ական մարզախաղերը, Համա-Հ.Մ.Լ.Մ.ական խմբապետական Ե. համագումարը, Գանատայի միջ-մասնաճիւղային բանակումը, մասնաճիւղերու իրավիճակը եւ Մ. Նա-

հանգներու Արեւելեան եւ Արեւմտեան շրջաններու հետ յարաբերութիւնը, «Մարզիկ» պաշտօնաթերթը, «Հորիզոն» շաբաթաթերթն ու հեռատեսիլը եւ Հ.Մ.Լ.Մ.ի կայք էջերը, յատկապէս Գանատայի Շրջ. Վարչութեան եւ մասնաճիւղերուն:

Հ.Մ.Լ.Մ. Գանատայի շրջանի Յօրդ. Ներկայացուցչական ժողովը վաւերացրելէ ետք բանաձեւերը, ընտրեց Շրջ. Վարչութեան լրացուցիչ անդամներ՝ եղբայրներ Բաֆֆի Աբանեան եւ Միհրան Խաչերեան, եղբայրներ Բաբգէն Կարապետեանի, Վահան Զալիքեանի եւ Մոսիկ Թոփուզեանի կողքին:

Օրակարգի աւարտին եղան սրտի խօսքեր՝ Շրջանային Վարչութեան եւ մասնաճիւղերուն մաղթելով փայլուն տարեշրջան մը եւ բոլոր ծրագիրներու յաջողութիւն:

Ժողովը փակուեցաւ «Յառաջ նահատակ» քայլերգով:

Jewelry Burs from FOX! All shapes, all sizes! Here are just a few!

2245 E. Colorado Blvd. 104-240
Pasadena, CA 91107 USA
arak@foxburs.com

Contact: ARA KHATCHIKIAN
Tel: 626-791-4327
Fax: 626-791-0866

The Diamonds' Choice

ԲԱՐԵԿԻՐԹ ԸԼԼԱՆՔ

ՅԱՐԳԱՆՔ

Քաղեց՝ Սալբի Լատոյեան
ՊԵՅՐՈՒԹ

Բարեկրթութեան արմատը յարգանքն է: Իբրեւ բարեկիրթ անձ պէտք է յարգես ծնողքդ, մեծաւորներդ եւ ընկերներդ: Սիրալիր եւ ազնիւ վերաբերում ունեցիր ընտանիքիդ եւ ընկերներուդ հետ: Ինչ որ չես ուզեր որ ընեն քեզի, դուն ալ ուրիշներուն մի ըներ:

Եթէ կ'ուզես զարգանալ, կրթուիլ եւ ապագային մեծ մարդ ըլլալ, հնազանդ եղիր մեծերուդ, գիտցիր որ անոնք քեզ կը սիրեն եւ քու լաւ ըլլալդ կը փափաքին: Անոնց հետ եղիր անկեղծ, ազնիւ եւ յարգալիր:

Երբ մեծ մը քեզ կը խրատէ կամ կը յանդիմանէ, հանդարտ եւ քաջ սրտով ընդունէ, մի պատասխաներ, այլ՝ ջանայ ինքզինքդ ուղղել:

Յարգէ եւ սիրէ բոլորը, բայց մանաւանդ սիրէ հայրենիքդ եւ ժողովուրդդ, որ ոսկիի պէս թանկագին է:

Ի՞նչ կը փափաքիս
ԸԼԼԱԼ ԱՊԱԳԱՅԻՆ

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾ

Երկրագործ չի նշանակեր միայն հող մշակող: Երկրագործ մը պէտք է գիտելիքներ ունենայ նաեւ թռչնաբուծութեան, մեղուաբուծութեան եւ անասնաբուծութեան մասին:

ՆԵՐԿԷ՛

Երկրագործութիւնը կը նկատուի աշխարհի հնագոյն մասնագիտութիւններէն մէկը:

Երկրագործ մը պէտք է լաւ գիտնայ հողերու տեսակները, բոյսերու հիւանդութիւնները, անոնց դարմանումի ձեւերը, ինչպէս նաեւ՝ վնասակար միջատները: Նկարագիրով ան պէտք է ըլլայ հողը սիրող, բնութիւնը սիրող եւ համբերատար անձ մը:

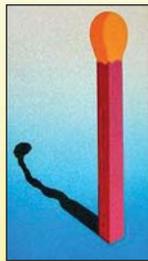

ԳԻՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀԻՆ

ԼՈՒՑԿԻՆ

Լուցկին տախտակէ շիւղ մըն է, որուն ծայրը թաթխըւած է քիմիագիտական նիւթի մը, որ կը կոչուի փարաֆին: Փարաֆինը կրակ կ'առնէ շփումով:

Լուցկին ստեղծուած է 1200 թուականին, Չինաստանի մէջ: Մառէ մը կը ստացուի լուցկիի մէկ միլիոն շիւղ: Լուցկիի գործարանին մէջ շիւղերը նախ կը թաթխուին փարաֆինի, յետոյ կը չորնան հովահարներու առջեւ եւ վերջապէս կը շարուին տուփերու մէջ:

ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԵՐԳԵՐ

ԻՇՈՒԿԸ

Իշուկիս վրայ նման արծանի Նստած եմ ահա որ նա զիս տանի: Յու հու...

Հարուած մը պզտիկ կը բաւէ որ ան Շարժէ իր տոտիկ ու քալէ ճամբան: Յու հու...

Բարի կենդանի մըն է իմ իշուկ Ամէն բեռ տանի անծայն անշշուկ: Յու հու...

ԿԵՆԴԱՆԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀԻՆ

ԻՇԸ

Էջը կը նկատուի ընտանի կենդանիներէն:

Անոր հասակը կարճ է, բաղդատմամբ ձիուն: Ականջները երկար են, գոյնը՝ մոխրագոյն: Կ'ապրի մինչեւ 40 տարեկան: Ձայնը կ'ըլլայ շատ զիւ: Էջը կը զույգ եւ գոռոցը կը հասնի բաւական հեռու տեղ:

Էջը կ'օգտագործուի փոխադրութեան համար, ձիուն պէս: Ան ծախսալից չէ, որովհետեւ քիչ ուտելիքով կը գոհանայ, անոր

համար ալ անունը դրուած է «աղքատներու ձին»:

Էջը կրնայ բարձր, քարքարոտ եւ դժուար ճամբաներէ անցնիլ: Անոր միսը կ'ուտուի եւ կաթը շատ նման է մօր մը կաթին:

Էջը յամառ, զգայուն եւ հանդարտ կենդանի է, իսկ ամէնէն հետաքրքրականը, ան խելացի կենդանի է, որովհետեւ շատ լաւ կը հասկնայ իր տիրոջ ուզած ճամբան եւ ինքնավստահ կը հասնի պահանջուած տեղը, նոյնիսկ առանձին:

ՀԱՆԵԼՈՒԿ

Ո՞վ է, ի՞նչ է:
Սարէն ձգես, ձորէն
ձգես չի կտորիւր,
Չուրն իյնայ կը կտորի:
(Պատասխանը՝ յաջորդիւ: Նախորդ հանելուկին պատասխանն էր ԶԱՆԳԱԿ):

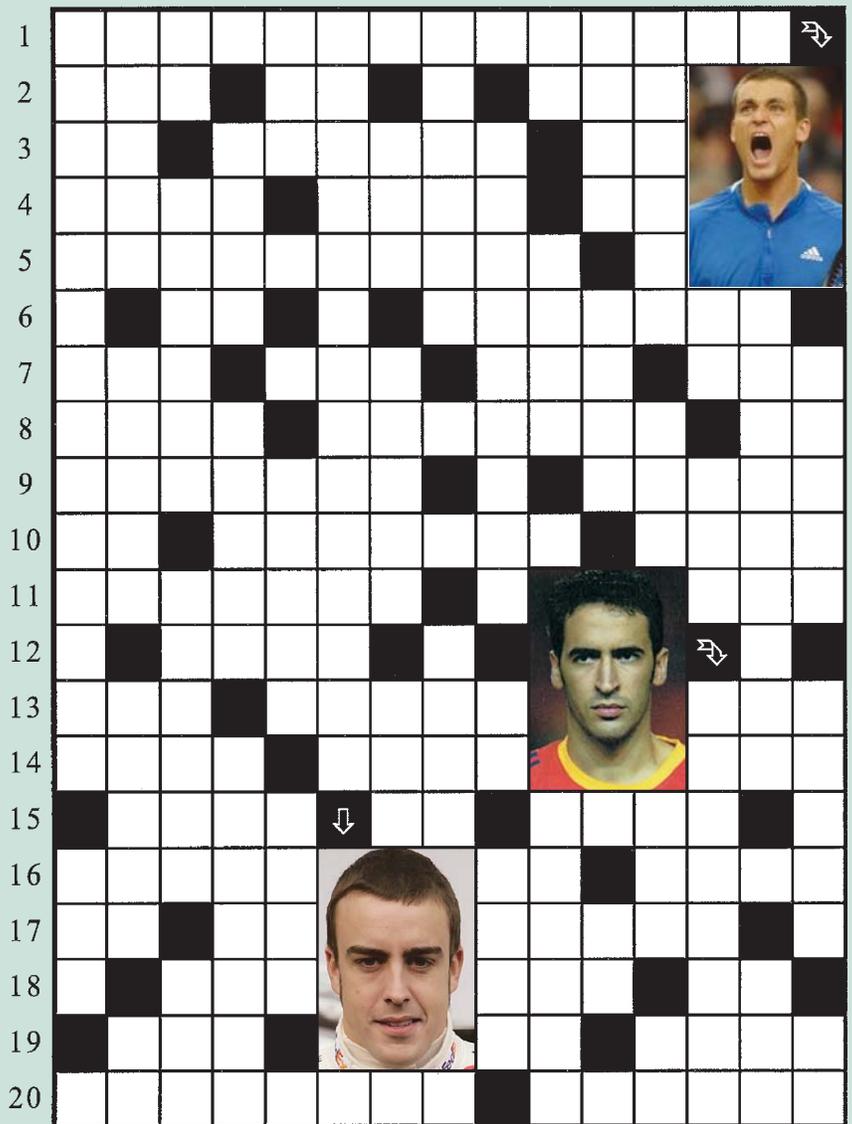
ՀՈՐԻՉՈՆԱԿԱՆ

1. Ֆրանսացի թենիսիստ է:
2. Մխացող ածուխ - Նոյն գիրերը - Անվճար:
3. Այբուբեն է - Դրվակ - Քրիստոս է առաջ:
4. 1.5 քիլոկրամ - Օտար աղջիկ - Ձայնանիշ (հակ.):
5. Աքաղաղներու միջեւ կռիւ:
6. Ցաւի ճիշ - Հին Յունաստանի մարզեր է:
7. Պատուտակ ծառ - Յետոյ - Մակբայակերտ մասնիկ - Ան:
8. Կարող - Գանատական նահանգ - Այո՛:
9. Աստուածային - Նորաշխարհ:
10. Յուցական ածական - Երկամունք - Իգական օտար անուն:
11. Հիմք, բնավայր - Յորենի նուրբ կեղեւ:
12. Դաշտավայր, տաք տեղ:
13. Ճիշդ - Մորմոք - Թաղման կարգ:
14. Ծանրութեան միաւոր - Անուր - Քայլաչափ:
15. Իրանեան լրատու գործակալութիւն - Ստացական ածական - Համար:
16. Ափուճ - Յուցական ածական - Հայրենի երգի-ծաթերթ:
17. Կենդանական սեռ - Այբուբեն է - Լեզնական ռազմավայր:
18. Գուր - Խոնաւ - Լեցուն:
19. Հովիտ - Ֆրանսական գետ - Բորը (հակ.):
20. Հայկական լեռնաշղթայ - Ա. Մ. Նահանգներ է:

ՈՒՂՂԱՀԱՅԵԱՑ

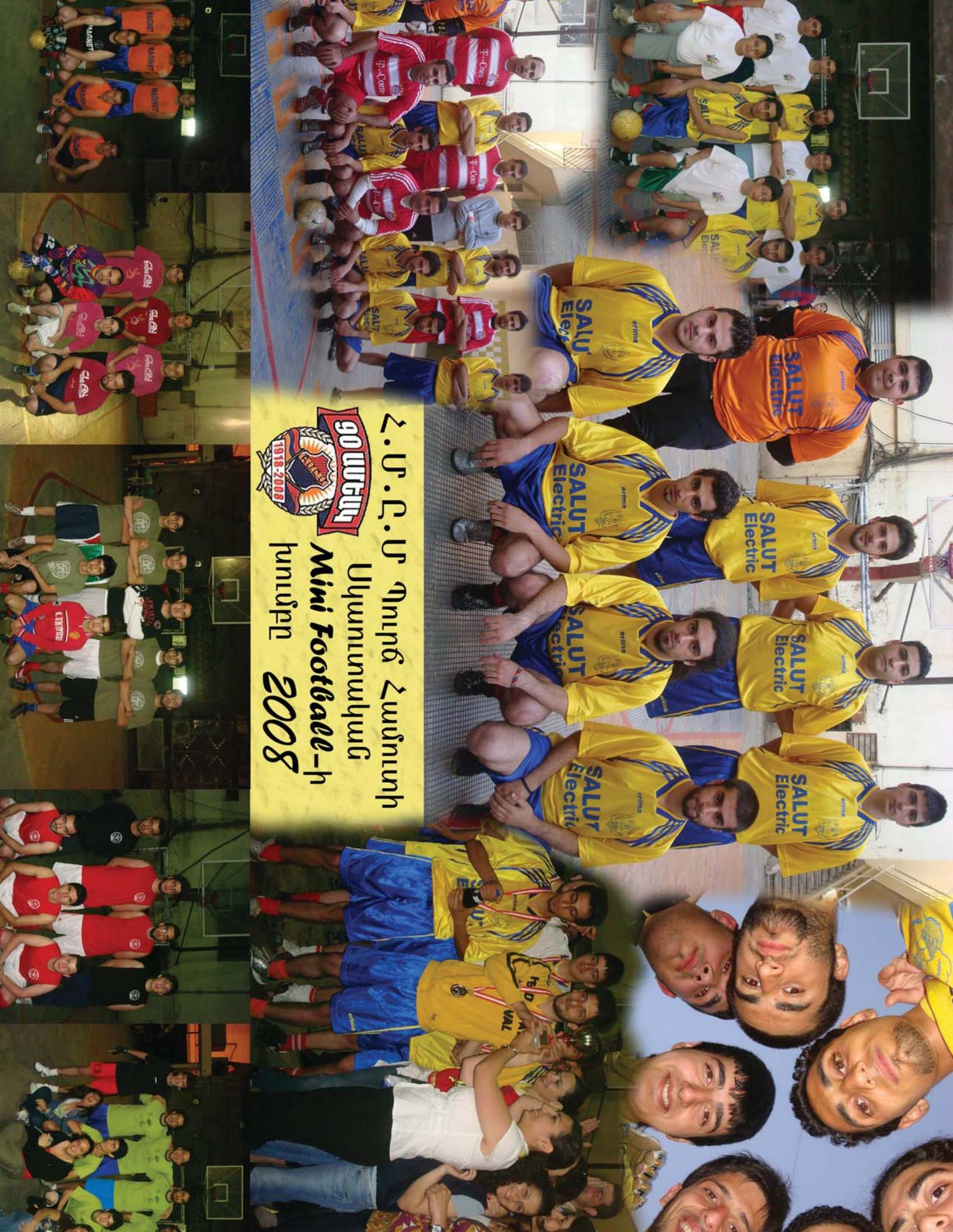
1. Վազգէն Շուշանեանի երկեր է (երկու բառ) - Վարս:
2. Կանոն - Դատարան - Փչողական նուագարան - Տառի մը անունը:
3. Իրերայաջորդ գիրեր - Վրաստանի գետեր է - Ծուղակ - Որովայն:
4. Թշնամի, հակառակորդ - Արճիճ - Աւելցուք:
5. Պուկարիտոյ դրամանիշը - Ալիք - Թրքահայ երկլեզու շաբաթաթերթ:
6. «Ֆորմիլա 1»-ի սպանացի մրցավարորդ:
7. Ֆրանսական քաղաք - Պրպտող - Ապաւառ:
8. Տեղեկանալ - Թայլանտի նախկին անունը:
9. Ձեռուած կտորի եզերք՝ ծալելով կարելու յատկացուած - Դրկից տառեր - Հայ դիցուհի:
10. Ձայնակից գիրեր - Անգոր - Երկմտութիւն:
11. Ծաղկաբեր հացի - Բրինձ - Երկբարբառ մը:
12. Ա. Մ. Նահանգներու 37րդ նախագահը - Ոգելից ըմպելի - Խոռոչ - Կրկնուած բաղաձայններ:
13. Կրկնուած ձայնաւորներ - Մեկնում - Սպանացի ֆուլթալիստ՝ Ռաուլ:
14. Անբաղդատելի, անզուգական - Հասկցի՛ր:
15. Սալարկուած ծովեզերք - Կծկտիլ - Յուցական ածական:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15

ԹԻՒ 169 ԽԱՉԲԱՌԻ ԼՈՒՑՈՒՄ

1	Ա	Լ	Ե	Ք	Ս	Ա	Ն	Տ	Բ	Վ	Ո	Ի	Բ	Ց	
2	Մ	Ա	Ս	Ի	Ս		Ք	Ա	Մ	Ո	Ի	Ք			
3	Ք	Լ	Ի	Ք		Խ	Ո	Տ		Լ	Լ				
4	Ո				Մ	Ա	Ց	Բ	Ի	Կ		Ք			
5	Խ				Ի	Գ	Բ	Ա		Ա	Բ	Օ			
6	Ն				Շ		Կ	Հ		Ա	Ն	Ք	Է	Տ	
7	Ե				Է	Մ	Ք		Ա	Ա	Բ		Գ	Բ	Օ
8	Բ		Լ	Ի	Լ	Ի	Ք	Մ	Կ	Բ	Տ	Ջ	Ե	Ա	Ն
9	Ը	Ք			Ս	Փ	Ա	Մ	Ա	Ս	Ի	Ն			
10	Թ	Ա	Ղ	Ա	Լ	Ի	Կ		Ց	Ի					Մ
11	Ե	Ռ	Ա	Հ	Ա	Մ	Ա	Բ		Ն			Լ	Ա	
12	Լ	Ն	Ա	Ք		Լ	Ց	Է		Ց	Ո	Ի			Ք
13	Ա	Պ	Ա	Կ	Ի	Ն		Ք	Ա						Ք
14	Գ				Ն	Ի	Ք	Ի	Պ	Ա	Ք		Ա		Ո
15	Ա				Ի	Բ	Ա	Ն	Ի	Օ	Շ	Ն	Ա		Ն
16	Բ				Հ	Բ	Շ	Է	Ջ		Շ	Ո	Ի		Ի
17	Ո				Վ		Բ	Ա	Ն	Ի	Բ	Ո	Ն		Ն
18	Ի				Գ	Ա	Ն	Գ		Ն	Լ	Ա	Ն		Ե
19	Ա	Պ	Ա	Հ	Ա	Բ	Ջ	Ա		Մ	Կ	Ն	Ա		Ռ
20	Ծ	Է	Ս		Ս	Է	Ջ	Ա	Բ	Ռ		Ի	Ն		Ք

Հ.Մ.Ը.Մ Պրիմը Հանրապետական
 Այսպրտակայան
 Mini Football-ի
 Խումբը
2008

